Камуністычная партыя (бальшэвікоў) Беларусі

Пралетары ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 223 (5897) | 27 верасня 1937 г., панядзелак | ЦАНА 10 КАП.

Прывітанне работнікаў Малога тэатра таварышам Сталіну, Молатаву і Калініну.
Прывітанне таварышу Сталіну стаханаўцаў гандлю і грамадскага харчавання горада Менска.
Парад часцей Беларускай ваеннай акругі. — 1 стар.
Народны камісар абароны Саюза ССР тав. Варашылаў на вечары чырвонаармейскай мастацкай самадзейнасці.
Перадавы артыкул — За культурны совецкі гандаль.

СЕННЯ У НУМАРЫ:
АРТЫКУЛЫ: Н. Ленін — Марксізм і паўстанне — пісьмо Цэнтральнаму камітэту РСДРП — 2 стар.
Рабіновіч — Крэўная справа кожнага большэвіка — 3 стар.
Т. Хадкевіч — У Доме народнай творчасці — 4 стар.
І. Турэцкі — Выкараваць гняздо шкоднікаў у сістэме Саюзмукі — 3 стар.
Дастойна сустрэнем 20-ю гадавіну Вялікага Кастрычніка.
Работнікі гандлю і грамадскага харчавання ўключаюцца ў перадкастрычніцкае спаборніцтва — 2 стар.
ЗА РУБЯЖОМ.
На франтах у Іспаніі. — Арышты фашысцкіх шпіёнаў у Мадрыдзе. Новая перамога кітайскіх войск. Разгром 5 японскай дывізіі. Бойні у Пэйпіно і Ханькоў.

ЗА КУЛЬТУРНЫ СОВЕЦКІ ГАНДАЛЬ

З вялікім энтузіязмам і гордасцю рыхтуецца ўся краіна да гадавіны вялікага Кастрычніка, прынёсшага шчасце і радасць працоўным. У перадкастрычніцкае спаборніцтва з кожным днём уключаюцца ўсё новыя і новыя слаі працоўных. Следам за стаханаўцамі прамысловасці, у спаборніцтва ўступілі стаханаўцы сельскай гаспадаркі. Зараз у лік спаборнічаючых уступае армія работнікаў совецкага гандлю і грамадскага харчавання.

Нарада стаханаўцаў гандлю і грамадскага харчавання горада Менска, якая адбылася 24 верасня, аднадушна ўключылася ў перадкастрычніцкае спаборніцтва і заклікала ўзяць з яе прыклад усіх гандлёвых і грамадскага харчавання работнікаў Совецкай Беларусі.

Совецкі гандаль абавязан поўнасцю забяспечыць узрастаючы рознастайны попыт насельніцтва. На XVII з'ездзе ВКП(б) таварыш Сталін указваў на выключна важную ролю разгорнутага тавараабароту ў справе ажыўлення эканамічнага жыцця краіны.

Польскія шпіёны, трацкісцка-правыя агенты фашызма, пралезшыя да кіраўніцтва ў Наркамунутгандаль БССР і мясцовыя гандлюючыя арганізацыі, не пагарджалі ніякімі гнуснымі метадамі для зрыву совецкага культурнага гандлю. Гэта подлая банда ўсяк тармазіла нармальнае забеспячэнне спажыўцоў таварамі першай неабходнасці, якіх у краіне ўдосталь. Асабліва старанна «працавалі» польскія шпікі па стварэнню перабояў у снабжэнні насельніцтва хлебам. Для гэтага яны разбуралі вытворчую базу хлебапячэння, выводзілі са строю хлебазаводы і пякарні, скарачалі сетку хлебных магазінаў і інш. Гэтыя гнусныя выродкі роду чалавечага затрымлівалі расшырэнне гандлёвай сеткі ў прыгранічных раёнах і ў рабочых кварталах гарадоў. Яны імкнуліся якімі толькі можна мерамі падрываць аўтарытэт совецкага культурнага гандлю, засмечвалі кадры гандлюючай сеткі зладзеямі, растратчыкамі, аферыстамі.

Агідныя агенты фашысцкіх ахранак арганізоўвалі засыпку тавараў, загружалі магазіны няходкімі таварамі, а патрэбныя тавары трымалі на базах і не пускалі ў продаж. Адным з відаў шкодніцтва ворагі выбралі таксама растраты, крадзяжы, псаванне тавараў, абліччванне, абважванне і абмерванне спажыўцоў.

Подлая банда польскіх шпікаў, шкоднікаў і дыверсантаў разгромлена нашымі слаўнымі органамі НКВД. Але не ўсе шпіёны, шкоднікі і дыверсанты выкрыты і абясшкоджаны.

Стаханаўцы гандлю і грамадскага харчавання горада Менска ў сваім звароце пішуць:

«...Каб зрабіць кожны наш крок плённым, мы абавязаны ачысціць свае рады ад трацкістаў, бухарынцаў, нацыянал-фашыстаў — гэтых крывавых псоў япона-германскай і польскай разведак і ліквідаваць вынікі іх шкодніцтва».

Стаханаўцы гандлю і грамадскага харчавання горада Менска ўзялі на сябе рад зусім канкрэтных абавязацельстваў па расшырэнню гандлёвай сеткі, па паляпшэнню абслугоўвання спажыўцоў і сталуючыхся.

— Да XX гадавіны Кастрычніка—патрабуюць яны — прадаць не менш 50 проц. квартальнага фонду тавараў і да 5 снежня — першай гадавіны з дня прыняцця вялікай Сталінскай Канстытуцыі— выканаць увесь гадавы план тавараабароту, значна пашырыць гандлёвую сетку, выгнаць са свайго асяроддзя ворагаў і людзей, якія груба адносяцца да пакупнікоў і сталуючыхся.

Няма сумнення, што работнікі гандлю і грамадскага харчавання БССР аднадушна падтрымаюць прапанову сваіх сталічных таварышоў, што ў перадкастрычніцкае спаборніцтва ўступяць тысячы барацьбітоў за ўзорны, культурны гандаль.

Выступаўшыя на нарадзе стаханаўцы гандлю Менска рэзка крытыкавалі кіраўнікоў гандлюючых і грамадскага харчавання арганізацый, якія ўсё яшчэ не ўзначалілі вытворчага ўздыму мас, слаба змагаюцца за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва.

Васьмімесячны план тавараабароту па рэспубліцы недавыканан на 126 мільёнаў рублёў. Можна сабе ўявіць, якую велізарную масу тавараў мог атрымаць наш спажывец, калі-б гандлёвая сетка справілася з сваімі задачамі.

У Наркамунутгандлі не супроць таго, каб узваліць усю віну за зрыў плана тавараабароту на пастаўшчыкоў. Слоў няма, пастаўшчыкі працуюць яшчэ дрэнна. Асабліва гэта датычыць Скурэбыта, Маслаэбыта, Рыбзбыта і Мясазбыта. Аднак, гэта ніколькі не здымае адказнасці за дрэнную работу Наркамунутгандля. У радзе гандлюючых арганізацый тавараў удосталь, а планы не выконваюцца, у іншых-жа зусім не клапоцяцца аб рознастайным асартыменце тавараў, аб своечасовым завозе іх і інш. Гэта-ж факт, што да гэтага часу нават у Менску яшчэ не зжыты выпадкі перабояў у гандлі гароднінай, малаком, малочнымі прадуктамі і інш.

Асабліва моцна даюць сябе яшчэ адчуваць ворагі ў спажыўкааперацыі. З 126 мільёнаў рублёў недаданых тавараў спажыўцу адна сістэма спажыўкааперацыі недадала на 122 мільёны рублёў. У гэтай сістэме ўкараніліся пагардлівыя адносіны да сельпо. Асноўная маса тавараў асядае ў раённых цэнтрах, а патрабаванні сельпо не задавольваюцца. Кіраўніцтва Белкаапсаюза (Каралевіч) не арганізавала сапраўднай большэвіцкай барацьбы за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва. У «Звязду» паступаюць шматлікія сігналы аб вялікай засмечанасці райспажыўсаюзаў і сельпо, аб няспынных растратах і злоўжываннях. У спажыўкааперацыі за 1936 год было растрат звыш чым на 4 мільёны рублёў, а за адзін першы квартал 1937 года — каля поўмільёна рублёў.

Не ўсё добра і ў Белпрамгандлі і ў Белхарчгандлі. За першае паўгоддзе па гэтых гандлёвых арганізацыях растрачана 853 тыс. рублёў — амаль у два разы больш, чым за такі-ж перыяд 1936 года. Гэта сведчыць аб тым, што засмечанасць гандлёвай сеткі яшчэ вялікая, што кіраўнікі гандлёвых арганізацый зусім нездавальняюча вядуць барацьбу з такім ганебным з'явішчам, як растрата народнага дабра.

Наркамунутгандаль БССР (кіраўнікі Славін і Жогаў) яшчэ не стаў сапраўдным аператыўным штабам арганізацыі і кіраўніцтва культурным совецкім гандлем.

Да гэтага часу справа вылучэння на кіруючую работу правераных і адданых нашай партыі стаханаўцаў сур'ёзна не наладжана.

Перад гандлюючымі арганізацыямі стаяць зараз адказныя задачы па падрыхтоўцы да зімы. Багаты ўраджай гародніны і фруктаў у гэтым годзе дае ім поўную магчымасць загатовіць гэтых відаў прадуктаў у такой колькасці, каб іх хапіла ўдосталь на цэлы год. Між тым, не відаць, каб гандлюючыя арганізацыі разгарнулі як належыць гэту работу. Будаўніцтва гароднесхованішчаў ідзе слаба. План дацэнтралізаваных загатовак не выконваецца. Зусім нездавальняюча скарыстоўваюць гандлёвыя арганізацыі велізарныя магчымасці папаўнення таварных фондаў за кошт прамысловых арцеляў.

Без барабаннай траскатні, без шуміхі работнікі гандлю і грамадскага харчавання БССР павінны на справе арганізаваць барацьбу за большэвіцкую сустрэчу XX гадавіны Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі, за канчатковае выкарчоўванне рэштаў польскіх шпікаў, шкоднікаў, дыверсантаў, растратчыкаў, за поўнае выкананне планаў тавараабароту, за ўзорнае абслугоўванне совецкага спажыўца.

ПРЫВІТАННЕ РАБОТНІКАЎ МАЛОГА ТЭАТРА

ЦК ВКП(б)—таварышу СТАЛІНУ.
СНК СССР—таварышу МОЛАТАВУ.
ЦВК СССР—таварышу КАЛІНІНУ.

Найвялікшай радасцю, велізарным хваляваннем напоўніліся нашы сэрцы, калі мы даведаліся аб узнагароджанні нашага тэатра ордэнам Леніна. Гэты акт высокага давер'я і ўвагі партыі і ўрада да нашага роднага тэатра мы ўспрымаем як прызнанне вялікай культурна-творчай ролі Малога тэатра на працягу яго больш, чым стагодняга існавання.

Традыцыі сцэнічнага рэалізма і глыбокай ідэйнасці, успрынятыя намі ад заснавальнікаў і буйнейшых майстроў мінулага Малога тэатра, знайшлі поўны росквіт толькі ў нашу сацыялістычную ленінска-сталінскую эпоху.

У гэтыя дні старэйшы рускі тэатр перажывае новую, сапраўдную маладосць, якая дае нам творчыя сілы для ўвасаблення вобразаў новых людзей — будаўнікоў комунізма, для раскрыцця ідэй совецкай і класічнай драматургіі.

Мы, работнікі Малога тэатра, адчуваем найвялікшую гордасць, велізарнае шчасце за ўзнагароды, якія нам даў наш урад. Увесь калектыў Малога тэатра абавязваецца, яшчэ цясней згуртаваўшыся вакол партыі Леніна—Сталіна, яшчэ шчыльней самкнуўшы свае творчыя рады, аддаць усе свае сілы роднаму сацыялістычнаму мастацтву і перадаць накопленае Малым тэатрам майстэрства і лепшыя яго заветы новаму маладому пакаленню актораў і рэжысёраў шчаслівай краіны сацыялізма.

Няхай жыве наша сацыялістычная радзіма!

Няхай жыве совецкі ўрад!

Няхай жыве Ўсесаюзная комуністычная партыя большэвікоў і правадыр народаў таварыш Сталін!

(Прынята 25 верасня 1937 г. на мітынгу работнікаў Дзяржаўнага ордэна Леніна акадэмічнага Малога тэатра. На мітынгу прысутнічала каля 900 чалавек).

КАНФЕРЭНЦЫЯ ПРОФСАЮЗА РАБОЧЫХ МАШЫНА-ТРАКТАРНЫХ СТАНЦЫЙ

Учора ў Менску, у доме пісьменнікаў адкрылася першая Ўсебеларуская канферэнцыя профсаюза рабочых машына-трактарных станцый. На канферэнцыю прыбыла 135 дэлегатаў, сярод іх вядомы машыніст малатарні—ордэнаносец тав. Свірыд (Хойніцкая МТС), камбайнер Сіроцінскай МТС тав. Ісаеў, стаханавец Гомельскай МТС тав. Макарэнка і інш.

Пад бурныя апладысменты ў ганаровы прэзідыум было абрана Палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з таварышам Сталіным.

ПРАВАДЫРУ НАРОДАЎ— таварышу СТАЛІНУ

Родны наш таварыш Сталін!

Агульнагарадскі злёт стаханаўцаў савецкага гандлю і грамадскага харчавання горада Менска шле Вам, [illegible]

[illegible]

Хай жыве наша родная партыя большэвікоў!

Хай жыве наш любімы правадыр, настаўнік і друг, родны наш таварыш Сталін!

М. Л. ЯНКОЎСКАЯ — ордэнаносна, нам. старшыні калгаса «Чырвоны пагранічнік», Заслаўскага раёна, якая мае сем затрыманых парушальнікаў граніцы.
Фото Турэвіча (БСФ).

НАРОДНЫ КАМІСАР АБАРОНЫ САЮЗА ССР тав. ВАРАШЫЛАЎ НА ВЕЧАРЫ ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЙ МАСТАЦКАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ

РАЁН МАНЕЎРАЎ, 26 верасня. (Спец. кар. БЕЛТА). [illegible]

[illegible] «Песня молодых бойцов». Спевакоў заслужана узнагароджваюць працяжнымі апладысментамі.

[illegible] сакратар абкома ВКП(б) Заходняй вобласці тав. Каротчанкаў і інш. На вечары прысутнічалі таксама замежныя ваенныя дэлегацыі.

ВЫСОКАЯ УЗНАГАРОДА НАРКОМА

КАРАГАНДА, 26 верасня. (БЕЛТА). [illegible]

[illegible] цую з 1933 года. За гэты час мне удалося затрымаць нямала раскрадальнікаў сацыялістычнай уласнасці, зладзеяў, ра-[illegible]

[illegible] творчасці, стаханавец. Пры плане ў 70 вагонаў ён выдае да 200 вагонаў вугалю за змену.

ПАРАД ЧАСЦЕЙ БЕЛАРУСКАЙ ВАЕННАЙ АКРУГІ

РАЁН МАНЕЎРАЎ. (Спец. кар. «Звязды»). Нічым не выдатная калгасная вёска, якая знаходзіцца ля невялікага гарадка Н., з дня свайго існавання не бачыла такой грандыёзнай урачыстасці.

З самага досвітку пачалі прыбываць на ўпрыгожаных кветкамі і лозунгамі аўтамабілях па такіх-жа ўпрыгожаных на дзесяткі кіламетраў дарогах дэлегацыі рабочых, калгаснікаў і працоўных бліжэйшых 40 раёнаў.

Высока над галовамі трымаюць яны любоўна ўпрыгожаныя кветкамі, стужкамі партрэты любімага правадыра народаў таварыша Сталіна, сталінскага наркома абароны, першага маршала Совецкага Саюза тав. К. Е. Варашылава, членаў Палітбюро ЦК ВКП(б) і кіраўнікоў совецкага ўрада. Шматлікія лозунгі і транспаранты гавораць аб беззаветнай адданасці беларускага народа партыі Леніна—Сталіна, аб гарачай любві да радзімы, да сваёй роднай непераможнай Чырвонай Арміі.

Вось на адной з машын едзе бабулька-калгасніца. Яна асцярожна, як самае каштоўнае ў яе жыцці, трымае ў прыгожай пад шклом рамачцы партрэт таварыша Сталіна. Гэты партрэт у сваёй хаце яна трымае на самым ганаровым месцы, і сёння з гэтым партрэтам яна едзе на самую вялікую ўрачыстасць у сваім жыцці — на парад часцей Беларускай ваеннай акругі.

Здалёку за вёскай выраўнена вялізная плошча. Пасярэдзіне яе высіцца вялікі партрэт наркома абароны, маршала Совецкага Саюза тав. Варашылава. Там, дзе стройна стаяць калоны байцоў у чаканні парада, пад разгорнутымі сцягамі вісяць вялікія чырвоныя літары слоў, сказаных капітанам Казаковым на VIII Надзвычайным Усесаюзным з'ездзе Советаў, зацвердзіўшым Сталінскую Канстытуцыю:

«У Совецкага Саюза ёсць што абараняць, ёсць каму абараняць і ёсць чым абараняць».

Над трыбунай узвышаюцца вялізны партрэт любімага правадыра народа таварыша Сталіна, членаў Палітбюро ЦК ВКП(б) і совецкага ўрада. Шматлікія лозунгі, сцягі, зелень акаймляюць плошчу.

Шматлікія калоны працоўных няспынна прыбываюць на плошчу. Яны выгадней размяшчаюцца на загадзя падрыхтаваных для іх месцах. Рабочыя, калгаснікі адзеліся сёння ў самую лепшую святочную адзежу, іх твары ззяюць радасцю і ўрачыстасцю.

Стрэлка гадзінніка паказвае 12. На плошчу пад урачыстыя гукі «Інтэрнацыянала» і грамавыя воклічы «ўра» ўязджае на кані народны камісар абароны Совецкага Саюза тав. Варашылаў.

Камандуючы войскамі Беларускай ваеннай акругі камандарм 1-га ранга тав. Бялоў рапартуе наркому абароны аб гатоўнасці войск да парада. Нарком аб'язджае стройныя калоны байцоў і вітае іх. Доўга незмаўкаючым «ура» сустракаюць камандзіры і палітработнікі свайго жалезнага наркома, які ўважліва сачыў за ходам манёўраў, вучыў і дапамагаў вырашэнню складаных баявых задач. Аркестр іграе «Інтэрнацыянал». Як морскі прыбой, па калонах нясецца магутнае «ўра».

Агляд войск скончан. Тав. Варашылаў падымаецца на трыбуну. Яго прамова перадаецца рупарамі па ўсёй вялізнай плошчы, яе з вялікай увагай слухаюць байцы, камандзіры і працоўныя. Прамова не раз перарываецца воклічамі «ўра». Апошнія словы прамовы наркома, здравіца за вялікага Сталіна пакрываюцца гукамі «Інтэрнацыянала» і ўсё нарастаючай хваляй прывітанняў.

Потым з прывітальнай прамовай да байцоў і камандзіраў Чырвонай Арміі ад беларускага народа выступае выконваючы абавязкі першага сакратара ЦК КП(б)Б тав. Волкаў. Камандуючы войскамі БВА камандарм 1-га ранга тав. Бялоў ад імя байцоў, камандзіраў і палітработнікаў запэўнівае наркома ў тым, што войскі даверанай яму акругі з гонарам выканаюць ускладзеныя на іх партыяй і ўрадам задачы. Ён просіць наркома абароны перадаць ад імя байцоў і камандзіраў гарачае чырвонаармейскае прывітанне роднаму вялікаму Сталіну. У адказ раздаецца грамавое, доўга не змаўкаючае «ўра».

Фанфары абвяшчаюць пачатак парада. Войскі рыхтуюцца да ўрачыстага марша... Першымі праходзяць міма трыбуны стралковыя часці. Народны камісар абароны ветліва махае рукой, вітаючы слаўных байцоў. На трыбуне камандуючы войскамі БВА камандарм 1-га ранга тав. Бялоў, член Ваеннага совета БВА армейскі камісар 2-га ранга тав. Мезіс, выконваючы абавязкі сакратара ЦК КП(б)Б тав. Волкаў, старшыня Совета Народных Камісараў БССР тав. Кавалёў, сакратар Заходняга абкома ВКП(б) тав. Каротчанка і старшыня Заходняга аблвыканкома тав. Бідзінскі. Сталлю пабліскваюць на сонцы штыхі. Чотка адбіваюць крок бездакорна роўныя калоны стралкоў, куламётчыкаў, снайпераў, гранатамётчыкаў. Вецер развявае баявыя, авеяныя славай сцягі.

У сініх камбінезонах, з вінтоўкамі наперавес праходзяць смелыя парашутысты магутнага паветранага дэсанта. Іх многа, нават не верыцца, што ўся гэта людская маса за некалькі хвілін была скінута на невялікі ўчастак зямлі нашымі паветранымі караблямі. Імі ганарыцца совецкі народ, ганарацца байцы Чырвонай Арміі.

Мяняюцца аркестры. Каля трыбуны рыссю імчыцца артылерыя. Жорлы гармат розных калібраў гатовы выкінуць тысячы снарадаў супроць тых, хто пасмее навязаць Совецкаму Саюзу вайну. Вось з сваім падраздзяленнем праязджае маёр Тарапкоў, гарматы якога на манёўрах дакладна і без промаху білі па цэлях.

Галопам пралятаюць ліхія кавалерысты, куламётчыкі на тачанках. Іх клінкі заўсёды адточаны, іх коні жвавыя і гатовы да ліхіх, знішчаючых ворага атак. Такім-жа імклівым галопам, з крыкам «ура» праносяцца чырвоныя казакі: ганцы, кубанцы і церцы. Нарком ветліва махае рукой. У гэты час у паветры пачуўся нарастаючы гул матораў. Самалёты...

Усе паднялі погляды ў неба, злёгку зацягнутае хмарамі. Прама над трыбунай, бездакорна захоўваючы строй, плывуць эскадрыллі магутных паветраных караблёў. Над самымі галовамі маланкава пралятаюць штурмавікі і знішчальнікі. Іх радасна вітаюць працоўныя. Гэта яны, гордыя крылатыя сокалы Совецкага Саюза, ярка і пераканаўча паказалі на манёўрах усю знішчальную сілу чырвонай авіяцыі.

Не паспеў заціхнуць гул матораў у паветры, як яшчэ больш моцны рокат шматлікіх матораў танкаў зусім заглушыў гукі аркестра. Па плошчы плыла непарыўная лавіна лёгкіх, сярэдніх, цяжкіх і звышцяжкіх танкаў. Блістаючы на сонцы гусеніцамі, яны роўнымі радамі, магутным, сталёвым усёсакрушаючым патокам імкліва пранесліся каля трыбуны.

Парад часцей Беларускай ваеннай акругі паказаў магутнасць нашай вялікай радзімы, здолеўшай у рэзультаце сталінскіх пяцігодак так багата аснасціць першакласнай баявой тэхнікай нашу непераможную, любімую ўсім народам Чырвоную Армію. Такіх вялізных парадаў, парадаў магутнасці і сілы не ведала і не ведае гісторыя.

Дэманструючы сваю магутнасць, баявую вывучку, сваю беззаветную адданасць радзіме, партыі Леніна—Сталіна, сваю гатоўнасць заўсёды і пры любых умовах адстаяць заваяванні вялікага совецкага народа, увасобленыя ў Сталінскай Канстытуцыі, — байцы, камандзіры і палітработнікі часцей Беларускай ваеннай акругі на сваім парадзе яшчэ раз пераканаўча пацвердзілі сталінскія словы: «Мы стаім за мір і адстойваем справу міру. Але мы не баімся пагроз і гатовы адказаць ударам на ўдар паджыгальшчыкаў вайны».

Н. ВІШНЕЎСКІ.

ДАСТОЙНА СУСТРЭНЕМ XX ГАДАВІНУ ВЯЛІКАГА КАСТРЫЧНІКА!

* * *

ВЫКЛІК НА СПАБОРНІЦТВА

Калектыў рабочых і служачых плешчаніцкай аўтабазы Лагойскага леспрамгаса, уключыўшыся ў прадкастрычніцкае спаборніцтва, абавязаўся выканаць поўнасцю да XX гадавіны Кастрычніка план III квартала па вывазцы драўніны і 50 проц. чацвертага квартала, зэканоміць гаручае і змазачны матэрыял, не дапусціць ні адной аварыі і паломкі машын. Аўтабаза выклікае на спаборніцтва градзянскую аўтабазу Асіпавіцкага леспрамгаса.

Механік аўтабазы СТАНЮК.

Шоферы-стаханаўцы і ўдарнікі: ГІЦКІ, ВЯРБІЦКІ, САВІЧ, КАВАЛЁЎ, ВАСІЛЕВІЧ.

ВЫКАНАЛІ ГАДАВЫ ПЛАН

БАРЫСАЎ. Рабочы калектыў цэха шырспажыва лесакамбіната «Комінтэрн» з гонарам выконвае ўзятыя абавязацельствы. На 20 верасня цэх поўнасцю выканаў сваю гадавую праграму. Стаханаўцы і ўдарнікі абавязаліся выпусціць да канца года звыш плана прадукцыі на 130 тыс. рублёў.

(БЕЛТА).

АБМЯРКОЎВАЮЦЬ ПІСЬМО МАСКОЎСКІХ НАСТАЎНІКАЎ

Набліжаецца XX гадавіна Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі. Шырокая хваля сацыялістычнага спаборніцтва ахапіла ўсю краіну. Кожны ўчастак сацыялістычнага будаўніцтва імкнецца спаткаць пралетарскае свята вялікімі дасягненнямі.

У 5-ай менскай сярэдняй школе 19 верасня адбыўся сход членаў саюза, дзе было распрацавана пісьмо маскоўскіх выкладчыкаў-выдатнікаў. Калектыў настаўнікаў у мэтах лепшай пастаноўкі работы абавязаўся ўдзяляць вялікую ўвагу рабоце над мовамі, выкарыстоўваць на лекцыях наглядныя дапаможнікі, уважліва адносіцца да ўчоту работы і персанальна вывучаць запатрабаванні кожнага вучня, канчаткова ліквідаваць у школе другагодніцтва, шляхам асабовай дапамогі адстаючым.

Усе настаўнікі на сходзе выказалі адну думку, што выхоўваць новае сталінскае пакаленне можа толькі высокакультурны і ўсебакова развіты чалавек. Таму неабходна ў штодзённым жыцці пашыраць свой кругазор упартай работай над сабой. На сходзе рашылі арганізаваць спецыяльны гурток для выкладчыкаў па вывучэнню Сталінскай Канстытуцыі і «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР». Для тэхнічных работнікаў школы паставілі стварыць палітычны гурток.

Былі заключаны дагаворы паміж выкладчыкамі на добрую пастаноўку работы, паміж вучнямі і паасобнымі класамі. На сходзе была выпрацавана ўмова соцспаборніцтва з 4-ай школай.

Дырэктар школы т. Путнін вынес на абмеркаванне прапанову, каб да кастрычніцкіх свят вывучыць з вучнямі некалькі тэм па гісторыі нашай партыі. Па класах у адпаведнасці з тэмамі будуць арганізаваны выстаўкі з дыяграмамі, вырэзкі з газет і т. д.

Увесь школьны калектыў энергічна працуе над тым, каб гістарычную гадавіну спаткаць з новымі поспехамі.

Я. С.

УКЛЮЧАЙЦЕСЯ Ў ПЕРАДКАСТРЫЧНІЦКАЕ СПАБОРНІЦТВА!

Да ўсіх работнікаў гандлю і грамадскага харчавання БССР

(Зварот стаханаўцаў гандлю і грамадскага харчавання г. Менска)

Па ініцыятыве стаханаўцаў маскоўскіх прадпрыемстваў па Савецкаму Саюзу разгарнулася магутная хваля сацыялістычнага спаборніцтва на лепшую сустрэчу XX гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Стаханаўцы і ўдарнікі фабрык і заводаў, шахт, калгасаў, соўгасаў рыхтуюць стаханаўскую сустрэчу вялікага свята, адзначаюць перадкастрычніцкае спаборніцтва новымі перамогамі на ўсіх участках сацыялістычнага будаўніцтва.

Стаханаўцы гандлю Масквы і Маскоўскай вобласці ўключыліся ў перадкастрычніцкае спаборніцтва і прынялі на сябе канкрэтныя абавязацельствы па стварэнню сеткі ўзорных магазінаў, разгортванню сапраўды культурнага абслугоўвання спажыўцоў, датэрміноваму выкананню плана тавараабароту.

Наш абавязак, абавязак усіх чэсных, адданых партыі Леніна—Сталіна гандлёвых і грамадскага харчавання работнікаў,—уключыцца ў перадкастрычніцкае спаборніцтва, якое павінна з'явіцца пачаткам шырокага разгортвання масавага стаханаўскага руху ў гандлі і грамадскім харчаванні.

Мы бярэм на сябе абавязацельства сустрэць XX гадавіну Вялікай сацыялістычнай рэвалюцыі новымі перамогамі на ўсіх участках нашай работы.

Таварышы! З гордасцю за сваю вялікую радзіму, за свой народ, за сваю родную партыю Леніна—Сталіна, кіруючую нашай барацьбой, сустракаем мы XX гадавіну Вялікага Кастрычніка.

20 год рэвалюцыі, вялікія сталінскія пяцігодкі змянілі твар нашай краіны. Савецкі Саюз стаў краінай магутнай і першакласнай індустрыі, самай буйнай, механізаванай сацыялістычнай сельскай гаспадаркі, сусветным цэнтрам культуры і навукі. Наша радзіма стала магутнай і квітнеючай краінай сацыялізма, дзе няма эксплаатацыі чалавека чалавекам, дзе няма галечы, голаду і беспрацоўя, дзе кожны грамадзянін мае права на працу, адпачынак, асвету, матэрыяльнае забеспячэнне на старасці, дзе клопаты аб чалавеку ўзведзены ў закон. Пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі квітнеюць вялікія таленты народа, якіх мяў і душыў капіталізм.

З кожным днём мацнее і багацее Краіна Советаў.

Калгасныя палі ўзнагародзілі стаханаўскую працу калгаснікаў багатым ураджаем. Шпарка ідзе да багацця калгасная вёска, якую сацыялістычная індустрыя аснасціла магутнай сельскагаспадарчай тэхнікай.

З кожным годам усё расце і мацнее сацыялістычная прамысловасць. Нашы фабрыкі і заводы выпускаюць усё больш і больш тавараў для задаволення запросаў працоўных нашай краіны.

Наш абавязак — працаваць так, каб савецкі гандаль быў самым культурным гандлем, каб ён поўнасцю і ўзорна задаволіў усё ўзрастаючыя патрэбы нашага народа.

На XVII з'ездзе ВКП(б) вялікі Сталін сказаў: «Цяпер больш чым калі-небудзь робіцца ясным, што цяперашняе становішча тавараабароту не можа задаволіць нашы патрэбы». Гэта астаецца справядлівым і сёння. Тым больш не можа задаволіць патрэб нашай эканомікі становішча тавараабароту ў Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспубліцы.

Польскія шпікі, шкоднікі і дыверсанты, трацкісцка-бухарынскія і іншыя бандыты, што пралезлі на кіруючыя пасты ў партыйныя, савецкія і гандлёвыя арганізацыі Беларусі і нанеслі велізарныя страты гаспадарцы рэспублікі, разбуралі гандлёвую сетку, стрымлівалі і імкнуліся сарваць развіццё тавараабароту ў рэспубліцы.

Асабліва паражаным участкам у рэспубліцы быў гандаль хлебам. Шкоднікі разбуралі вытворчую базу хлебапячэння і транспарт, які абслугоўвае гандаль хлебам. Яны стрымлівалі развіццё магазінаў, гандлюючых хлебам і хлебабулачнымі вырабамі, ствараючы заторы ў гандлі і чаргі. Усё гэта рабілася імі з мэтаю выклікаць незадаволенасць рабочых і сялян, падарваць іх давер'е да савецкага гандлю.

Польскія шпікі, шкоднікі і дыверсанты, пралезшыя ў гандлёвую сістэму рэспублікі, свядома тармазілі прасоўванне тавараў з баз у магазіны. Яны загружалі магазіны няходкімі ці малаходкімі таварамі, а патрэбныя спажыўцу тавары трымалі на складах, штучна ствараючы недахват тавараў.

Польскія шпікі, шкоднікі і дыверсанты тармазілі разгортванне гандлёвай сеткі ў раёнах, дзе жывуць рабочыя. Гэтым яны дабіваліся значнага скаплення людзей у нямногіх магазінах у цэнтрах гарадоў, а таксама прымушалі членаў сям'і рабочага ісці за некалькі кіламетраў ад пражывання, каб набыць неабходны тавар. Затрымлівалі яны развіццё гандлёвай сеткі таксама і ў пагранічных раёнах.

Верхавіна польскіх шпікаў разгромлена слаўнымі органамі НКВД. Але не ўсе яшчэ шпікі выяўлены і абясшкоджаны. Вось чаму мы, гандлёвыя работнікі, рыхтуючыся да сустрэчы XX гадавіны Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі, каб зрабіць кожны наш крок плённым, абавязаны ачысціць свае рады ад трацкістаў, бухарынцаў, нацыянал-фашыстаў — гэтых крывавых псоў япона-германскай і польскай разведак, і ліквідаваць вынікі іх шкодніцтва.

Дабіцца хуткага абароту тавараў на аснове ўважлівага, культурнага абслугоўвання спажыўца—наш першы абавязак. Мы павінны выканаць план тавараабароту бягучага года і аддаць працоўным Беларусі, нашым пакупнікам, тавары, якіх мы недадалі. А такіх тавараў многа.

Мы заклікаем гандлёвых работнікаў рэспублікі да XX гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі выканаць не менш 50 процантаў квартальнага фонду тавараў і да 5 снежня 1937 года — першай гадавіны вялікай Сталінскай Канстытуцыі — выканаць увесь гадавы план тавараабароту.

Ліквідуем вынікі шкодніцтва ў галіне развіцця гандлёвай сеткі! Даб'емся наблiжэння гандлю да пакупніка!

Мы заклікаем гандлёвых работнікаў горада Менска дабіцца да XX гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі адкрыцця на акраінах горада не менш 12 новых прадуктовых і 6 прамтаварных магазінаў. Карэнным чынам трэба палепшыць гандаль гароднінай і фруктамі. Адкрыем у горадзе 20 новых ларкоў па продажу гародніны і фруктаў, арганізуем 30 разносных латкоў з прадметамі шырокага спажывання, адкрыем 10 латкоў з гарачымі закускамі, пабудуем 8 гароднесховішчаў умяшчальнасцю ў 2000 тон кожнае.

Мы абавязваемся да вялікага свята працоўных давесці гандлёвую сетку па гораду Менску да 30 плодагародніх і фруктовых магазінаў, 120 плодагародніх і фруктовых аддзелаў у харчовых магазінах, 150 латкоў і палатак і 100 разносак і развозак.

Таварышы гандлёвыя работнікі! Мы заклікаем вас пільна ахоўваць маемасць нашых магазінаў. Маемасць гэта належыць дзяржаве і кааперацыі, гэта значыць самому народу. Яна з'яўляецца часткаю грамадскай уласнасці. Пакончым з растратамі і раскраданнем прадуктаў! Гэтыя ганебныя плямы даўно пара змыць. Бязлітасна выганяйце з свайго асяроддзя жулікаў і растратчыкаў. У савецкім гандлі могуць працаваць толькі чэсныя людзі.

Наш кліент — рабочы, служачы, савецкі інтэлігент, калгаснік, аднаасобнік, г. зн. працоўныя людзі. Мы патрабуем чэсных і культурных адносін да кожнага пакупніка. Абмерванне, абважванне, абліччванне, — усе гэтыя прыёмы нажывы купцоў не павінны мець месца ў савецкім гандлі. Работнікі савецкага гандлю не павінны цярпець у сваім асяроддзі людзей, прыбягаючых да гэтых жульніцкіх прыёмаў. Мы заклікаем вас, таварышы гандлёвыя работнікі, выгнаць з свайго асяроддзя такіх людзей, а таксама людзей, якія груба адносяцца да пакупніка.

Савецкі гандаль — вялікая галіна народнай гаспадаркі. Работа ў савецкім ганд- [illegible]

Таварышы работнікі спажывецкай кааперацыі! Вашай работай не задаволены спажыўцы. Магазіны кааперацыі, як правіла, знаходзяцца ў запушчаным становішчы, нячыстыя. Тавары дрэнна захоўваюцца, псуюцца.

Таварышы кааператыўныя работнікі! Ліквідуйце запушчанасць і адставанне кааператыўнага гандлю. Дабіцеся такой арганізацыі кааператыўнага гандлю, які задаволіў-бы растучыя запросы калгаснай вёскі, зрабіце яго дастойным працоўных сялян.

Таварышы работнікі прадпрыемстваў грамадскага харчавання БССР! Мы заклікаем вас дабіцца, каб кожная сталовая мела рознастайнае меню, каб абеды, снеданні і вячэры гатаваліся смачна, каб кліент абслугоўваўся хутка і культурна. Мы патрабуем, каб памяшканні сталовых былі прыведзены ў парадак, зрабіць іх утульнымі і чыстымі.

Дарагія таварышы! Уся краіна рыхтуецца да выбараў у Вярхоўны Совет. У нас гэта падрыхтоўка ідзе вельмі слаба, нават у буйных магазінах і сталовых няма, або вельмі недастаткова сеткі гурткоў па вывучэнню Сталінскай Канстытуцыі і «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР». Зацікаўленасць гандлёвых і грамадскага харчавання работнікаў да пытанняў, звязаных з выбарамі, не задавольваецца. Мы патрабуем ад нашых прафесіянальных арганізацый рашучага паляпшэння справы падрыхтоўкі гандлёвых і грамадскага харчавання работнікаў да выбараў у Вярхоўны Совет. Патрабуем арганізацыі гэтай работы не толькі сярод нас, працуючых у савецкім гандлі і сталовых, але і сярод нашых жонак, членаў нашых сем'яў.

Таварышы гандлёвыя работнікі і работнікі прадпрыемстваў грамадскага харчавання! Ад слаўнай гістарычнай даты нас аддзяляе менш чым паўтарамесячны тэрмін. Гэта кароткі тэрмін. Работы прадстаіць многа. Разгортвайце сацыялістычнае спаборніцтва. Уступайце ў рады спаборнічаючых. Арганізуйце культурны савецкі гандаль, ліквідуйце яго адставанне ад растучых патрэб, зрабіце яго дастойным нашага пакупніка, паляпшайце грамадскае харчаванне.

Няхай жыве сацыялістычнае спаборніцтва!

Няхай жыве вялікая партыя Леніна—Сталіна!

Няхай жыве наш родны бацька, настаўнік і правадыр вялікі Сталін!

ПРАДКАСТРЫЧНІЦКАЕ СПАБОРНІЦТВА НА ЧЫГУНАЧНЫМ ТРАНСПАРЦЕ.

Стаханаўская комплексная брыгада тав. Калыбалава Гомельскага паравознага дэпо выклікала на соцспаборніцтва комплексную брыгаду Жлобінскага дэпо на хутчэйшы выпуск паравозаў з прамывачнага рамонту. Брыгада Калыбалава ідзе наперадзе і за дасягнутую ўжо скорасць выпуску (6 гадзін) брыгада атрымала падзяку, а тав. Капыбалаў — прэмію ў размеры месячнага заработку.

НА ЗДЫМКУ (справа налева): І. К. Капыбалаў, Г. Е. Бычкоў, П. Т. Папелухін, І. Я. Казачэнка, Ф. Л. Вакульчык. Стаяць (справа налева): К. П. Лук'янаў, А. К. Петрункевіч, М. П. Краўцоў, А. Ф. Жалязнякоў, Г. Ф. Сакалоўскі, В. Ф. Жалязнякоў.

Фота Шаевіча (БСФ).

* * *

САМААБАВЯЗКІ АГРАНОМАЎ

У адказ на заклік калгаснікаў сельгасарцелі імя Дзяржынскага і «Чырвоны хлебароб», мы, аграномы Сенненскага раёна, абавязваемся дапамагчы калгасам:

Забяспечыць у 1938 годзе пасеў усёй плошчы азімых, яравых і ільну выключна гатунковым і першакласным насеннем.

Арганізаваць засыпку насенных фондаў зерневых і ільну ачышчаным насеннем і закончыць засыпку насення не пазней 15 лістапада. Арганізаваць у 10 калгасах раёна хаванне гною ў спецыяльных гноехавальніках і шырока распаўсюдзіць правілы хавання і скарыстання гною ва ўсіх калгасах.

Арганізаваць збор гноевай жыжы, попелу і курынага памёту, закладку кампосных куч на ўгнаенне і павелічэнне прымянення торфу ў 1938 г. у паўтары разы больш у параўнанні з 1937 г.

Шырока ўкараніць у калгасах культурнае ворыва, падняць не менш 25—30 проц. папараў увосень 1937 года пад сяўбу азімых у 1938 г., забяспечыць папарам у 1938 г. узорны догляд і ранні пад'ём.

Аказаць канкрэтную дапамогу калгасам у распрацоўцы новых севазваротаў, якія-б на справе забяспечылі павышэнне ўраджайнасці і атрыманне сталінскіх ураджаяў у 1937—1938 гг. Асваенне новых севазваротаў паставіць як цэнтральную задачу аграперсанала. Узначаліць барацьбу за насенне канюшыны. Увесь абмалот канюшынных насеннікаў правесці да 15 кастрычніка.

Арганізаваць аграўчобу ва ўсіх калгасах раёна, уцягнуць калгаснікаў у актыўную работу па ўкараненню навейшых дасягненняў сельскагаспадарчых навук (яравізацыя, перакрэстна-радковая сяўба, сяўба звужанымі міжраддзямі).

Сістэматычна працаваць над павышэннем сваёй кваліфікацыі. Дапамагчы калгасам у завяршэнні сельскагаспадарчага года. Дапамагчы калгасам у размеркаванні ўраджаю і даходаў.

Аграномы Сенненскага раёна: ШЭЙНІН, КУРЫЛЁНАК, КАМІНСКІ.

ВЫНІКІ УДАРНАЙ ПРАЦЫ

СЛУЦК. (Ад нашага спец. карэспандэнта). Калгас «Прамень комуны», Слуцкага раёна, сустракае 20-годдзе Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі буйнымі перамогамі.

Калгас мае вялікі клуб, радыё, працуюць гурткі: харавы, драматычны, варашылаўскіх коннікаў.

Калгас атрымаў на вечнае карыстанне 43 гектары лесу. Вельмі адчуваюць калгаснікі вялікія льготы, якія прадастаўлены партыяй і совецкім урадам беларускаму сялянству па ініцыятыве таварыша Сталіна.

Па зернапастаўках і натураплаце МТС зменшаны нормы здачы на 285 цэнтнераў, па мясапастаўках—на 300 цэнтнераў, апрача таго зняты нядоімкі па натураплаце МТС 43 цэнтнеры збожжа.

Калгаснікі атрымліваюць вялікія даходы ад сваёй малочна-таварнай фермы.

Днямі калгас завяршае ўздым зябліва. Уключыўшыся ў сацыялістычнае спаборніцтва на дастойную сустрэчу вялікага свята, калгаснікі абавязаліся да 20-годдзя Кастрычніка ўзорна завяршыць уборку бульбы, апрацоўку ільну, абмен да веснавой сяўбы звычайнага насення на гатунковае, забяспечыць сытную і цёплую зімоўку жывёле. Да свята будзе закончана будаўніцтва новага пяцятніка і свінарніка.

Калгаснікі абавязаліся прывесці ўсе хаты і двары ў культурны выгляд, да свята абсталяваць новую калгасную лазню. У сваім абавязацельстве калгаснікі заяўляюць, што стаханаўскай працай будуць мацаваць магутнасць нашай радзімы на страх ворагам і на радасць працоўным усяго свету.

Г. ВЯРХОЎСКІ.

ДА XX ГАДАВІНЫ КАСТРЫЧНІКА *Н. ЛЕНІН*

МАРКСІЗМ І ПАЎСТАННЕ

Пісьмо Цэнтральнаму Камітэту РСДРП

Да ліку найбольш злосных і наўрад ці не найбольш пашыраных скажэнняў марксізма пануючымі «сацыялістычнымі» партыямі належыць апартуністычная хлусня, быццам падрыхтоўка паўстання, наогул адносіны да паўстання, як да мастацтва, ёсць «бланкізм».

Правадыр апартунізма, Бернштэйн, ужо набыў сабе сумную славу абвінавачаннем марксізма ў бланкізме, і цяперашнія апартуністы ў сутнасці ні на ёту не паднаўляюць і не «ўзбагачаюць» мізэрныя «ідэі» Бернштэйна, крычучы аб бланкізме.

Вінаваціць у бланкізме марксістаў за адносіны да паўстання, як да мастацтва! Ці можа быць больш абураючае скажэнне ісціны, калі ні адзін марксіст не адрачэцца ад таго, што іменна Маркс самым выразным дакладным і беспярэчным чынам выказаўся на гэты конт, назваўшы паўстанне іменна **мастацтвам,** сказаўшы, што да паўстання трэба адносіцца, як да мастацтва, што трэба **заваяваць** першы поспех і ад поспеху ісці да поспеху, не спыняючы **наступлення** на ворага, карыстаючыся яго замяшаннем і т. д. і т. д.

Паўстанне, каб быць паспяховым, павінна апірацца не на змову, не на партыю, а на перадавы клас. Гэта па-першае. Паўстанне павінна апірацца на рэвалюцыйны ўздым народа. Гэта па-другое. Паўстанне павінна апірацца на такі **пераломны пункт** у гісторыі нарастаючай рэвалюцыі, калі актыўнасць перадавых радоў народа найбольшая, калі ўсяго мацней хістанні ў радах ворагаў і **ў радах слабых палавінчатых нерашучых прыяцеляў** рэвалюцыі. Гэта па-трэцяе. Вось гэтымі трыма ўмовамі пастаноўкі пытання аб паўстанні і адрозніваецца **марксізм ад бланкізма.**

Але раз ёсць у наяўнасці гэтыя ўмовы, то адмовіцца ад адносін да паўстання, як **да мастацтва,** значыць здрадзіць марксізму і здрадзіць рэвалюцыі.

Каб даказаць, чаму іменна перажываемы намі момант трэба прызнаць такім, калі **абавязкова для партыі прызнаць паўстанне** пастаўленым ходам аб'ектыўных падзей у парадку дня і аднесціся да паўстання, як да мастацтва, каб даказаць гэта, лепш за ўсё, бадай, ужыць метад параўнання і супаставіць 3—4 ліпеня з верасеньскімі днямі.

3—4 ліпеня можна было, не робячы граху супроць ісціны, паставіць пытанне так: правільней было-б узяць уладу, бо інакш усёроўна ворагі абвінавацяць нас у паўстанні і расправяцца, як з паўстанцамі. Але з гэтага нельга было зрабіць вываду на карысць узяцця ўлады тады, бо аб'ектыўных умоў для перамогі паўстання тады не было.

1) Не было яшчэ за намі класа, які з'яўляецца авангардам рэвалюцыі.

Не было яшчэ большасці ў нас сярод рабочых і салдат сталіц. Цяпер яна ёсць у абодвух Советах. Яна створана **толькі** гісторыяй ліпеня і жніўня, вопытам «расправы» з большэвікамі і вопытам карнілаўшчыны.

2) Не было тады ўсенароднага рэвалюцыйнага ўздыму. Цяпер ён ёсць пасля карнілаўшчыны. Правінцыя і ўзяцце ўлады Советамі ў многіх мясцах даказваюць гэта.

3) Не было тады **хістанняў,** у сур'ёзным агульнапалітычным маштабе, сярод ворагаў нашых і сярод палавінчатай дробнай буржуазіі. Цяпер хістанні гіганцкія: наш галоўны вораг, імперыялізм саюзны і сусветны, бо «саюзнікі» стаяць на чале сусветнага імперыялізма, **захістаўся** паміж вайной да перамогі і сепаратным мірам супроць Расіі. Нашы дробнабуржуазныя дэмакраты, явуна страціўшы большасць у народзе, захісталіся гіганцка, адмовіўшыся ад блоку, г. зн. ад кааліцыі з кадэтамі.

4) Таму 3—4 ліпеня паўстанне было-б памылкай: мы не ўтрымалі-б улады ні фізічна, ні палітычна. Фізічна нягледзячы на тое, што Піцер быў момантамі ў нашых руках, бо **біцца, паміраць** за ўладанне Піцерам нашы-ж рабочыя і салдаты тады не сталі-б: не было такога «азвярэння», такой кіпучай нянавісці **і да** Керанскіх, **і да** Цэрэтэлі — Чэрновых, не былі яшчэ нашы людзі загартаваны вопытам праследванняў большэвікоў пры ўдзеле эс-эраў і меншавікоў.

Палітычна мы не ўтрымалі-б улады 3—4 ліпеня, бо армія і правінцыя **да карнілаўшчыны,** маглі пайсці і пайшлі-б на Піцер.

Цяпер карціна зусім іншая.

За намі большасць **класа,** авангарда рэвалюцыі, авангарда народа, здольнага пацягнуць масы.

За намі **большасць** народа, бо адыход Чэрнова ёсць далёка не адзіны, але віднейшы, нагляднейшы прызнак таго, што сялянства ад блоку эс-эраў (і ад самых эс-эраў) **зямлі не атрымае.** А ў гэтым гвоздзь агульнанароднага характару рэвалюцыі.

За намі выгада становішча партыі, цвёрда ведаючай свой шлях, пры нечуваных хістаннях і **ўсяго імперыялізма,** і ўсяго блоку меншавікоў з эс-эрамі.

За намі **верная перамога,** бо народ зусім ужо блізкі да роспачы, а мы даем усяму народу верны выхад, паказаўшы значэнне нашага кіраўніцтва ўсяму народу «ў дні карнілаўскія», затым **прапанаваўшы** кампраміс блакістам і **атрымаўшы адмаўленне ад іх** пры ўмове ні ў якім разе не спыняючыхся хістанняў з іх старані.

Найвялікшай памылкай было-б думаць, што наша прапанова кампрамісу яшчэ не адвергнута, што «Дэмакратычная Нарада» яшчэ можа прыняць яго. Кампраміс прапаноўваўся ад **партыі да партый;** інакш ён не мог прапаноўвацца. **Партыі** адвергді яго. Дэмакратычная Нарада ёсць толькі **нарада,** нічога больш. Не трэба забываць аднаго: у ёй не прадстаўлена **большасць** рэвалюцыйнага народа, бяднейшае і азлобленае сялянства. Гэта нарада **меншасці народа** — нельга забываць гэтай відавочнай ісціны. Найвялікшай памылкай, найвялікшым парламенцкім крэтынізмам было-б з нашай стараны аднесціся да Дэмакратычнай Нарады, як да парламента, бо нават **калі-б** яна абвясціла сябе парламентам і сузерэнным парламентам рэвалюцыі, усёроўна яна нічога **не вырашае:** рашэнне ляжыць **па-за ёю,** у рабочых кварталах Піцера і Масквы.

Перад намі ў наяўнасці ўсе аб'ектыўныя прадпасылкі паспяховага паўстання. Перад намі — выгады становішча, калі **толькі** наша перамога ў паўстанні пакладзе канец змучыўшым народ хістанням, гэтай самай пакутлівай рэчы на свеце: калі **толькі наша** перамога ў паўстанні **сарве** ігру з сепаратным мірам супроць рэвалюцыі, сарве яе тым, што прапануе адкрыта мір больш поўны, больш справядлівы, больш блізкі, мір **на карысць** рэвалюцыі.

Толькі наша партыя, нарэшце, перамогшы ў паўстанні, **можа** выратаваць Піцер, бо, калі наша прапанова міру будзе адвергнута і мы не атрымаем нават перамір'я, тады **мы** робімся «абаронцамі», тады мы становімся **на чале ваенных партый,** мы будзем **самай «ваеннай»** партыяй, мы павядзем вайну сапраўды рэвалюцыйна. Мы аднімем увесь хлеб і ўсе боты ў капіталістаў. Мы пакінем ім коркі, мы адзенем іх у лапці. Мы дадзім увесь хлеб і ўвесь абутак на фронт.

І мы адстаім тады Піцер.

Рэсурсы сапраўды рэвалюцыйнай вайны, як матэрыяльныя, так і духоўныя, у Расіі яшчэ неабсяжна вялікія; 99 шансаў з 100 за тое, што немцы дадуць нам па меншай меры перамір'е. А атрымаць перамір'е цяпер — гэта значыць ужо перамагчы **ўвесь свет.**

***

Усвядоміўшы безумоўную неабходнасць паўстання рабочых Піцера і Масквы для ратунку рэвалюцыі і для ратунку ад «сепаратнага» раздзелу Расіі імперыялістамі абодвух кааліцый, мы павінны, па-першае, прыстасабіць да ўмоў нарастаючага паўстання сваю палітычную тактыку на Нарадзе; мы павінны, па-другое, даказаць, што мы не на словах толькі прызнаем мысль Маркса аб неабходнасці аднесціся да паўстання, як да мастацтва.

Мы павінны на Нарадзе неадкладна згуртаваць фракцыю большэвікоў, не ганяючыся за колькасцю, не баючыся пакінуць хістаючыхся ў стане хістаючыхся: яны **там** больш карысныя для справы рэвалюцыі, чым у стане рашучых і беззаветных барацьбітоў.

Мы павінны скласці кароткую дэкларацыю большэвікоў, падкрэсліваючы самым рэзкім чынам няўмеснасць доўгіх прамоў, няўмеснасць «прамоў» наогул, неабходнасць неадкладнага дзеяння для ратунку рэвалюцыі, абсалютную неабходнасць поўнага разрыву з буржуазіяй, поўнага звяржэння ўсяго цяперашняга ўрада, поўнага разрыву з рыхтуючымі «сепаратны» раздзел Расіі англа-французскімі імперыялістамі, неабходнасць неадкладнага пераходу ўсёй улады ў рукі **рэвалюцыйнай дэмакратыі, узначальваемай рэвалюцыйным пралетарыятам.**

Наша дэкларацыя павінна быць самай кароткай і рэзкай фармуліроўкай гэтага вываду ў сувязі з праграмнымі праектамі: мір народам, зямля сялянам, канфіскацыя скандальных прыбыткаў і абузданне скандальнага псавання вытворчасці капіталістамі.

Чым больш кароткай, чым больш рэзкай будзе дэкларацыя, тым лепш. У ёй трэба толькі ясна ўказаць яшчэ два важнейшыя пункты: народ змучыўся ад хістанняў, народ змучан нерашучасцю эс-эраў і меншавікоў; мы рвем з гэтымі **партыямі** канчаткова, бо яны здрадзілі **рэвалюцыі.**

І другое: зараз-жа прапануючы мір без анексій, зараз-жа разрываючы з саюзнымі імперыялістамі і ўсякімі імперыялістамі, мы атрымаем неадкладна або перамір'е, або пераход усяго рэвалюцыйнага пралетарыята на старану абароны і вядзенне рэвалюцыйнай дэмакратыяй, пад яго кіраўніцтвам, сапраўды справядлівай, сапраўды рэвалюцыйнай вайны.

Прачытаўшы гэту дэкларацыю, заклікаўшы **вырашаць,** а не гаварыць, **дзейнічаць,** а не пісаць рэзалюцыі, мы павінны ўсю нашу фракцыю **рушыць на заводы і ў казармы:** там яе месца, там нерв жыцця, там крыніца ратунку рэвалюцыі, там рухавік Дэмакратычнай Нарады.

Там павінны мы ў гарачых, палкіх прамовах раз'ясняць нашу праграму і ставіць пытанне так: або **поўнае прыняцце** яе Нарадай, або паўстанне. Сярэдзіны няма. Чакаць нельга. Рэвалюцыя гіне.

Ставячы пытанне так, сканцэнтраваўшы ўсю фракцыю на заводах і ў казармах, **мы правільна ўлічым момант для пачатку паўстання.**

А каб аднесціся да паўстання па-марксісцку, г. зн. як да мастацтва, мы ў той-жа час, не трацячы ні хвіліны, павінны арганізаваць **штаб** паўстанчых атрадаў, размеркаваць сілы, рушыць верныя палкі на самыя важныя пункты, акружыць Александрынку, заняць Петрапаўлаўку, арыштаваць генеральны штаб і ўрад, паслаць да юнкераў і да дзікай дывізіі такія атрады, якія здольны загінуць, але не даць непрыяцелю рушыцца да цэнтраў горада, мы павінны мабілізаваць узброеных рабочых, заклікаць іх да адчаянага апошняга бою, заняць адразу тэлеграф і тэлефон, змясціць **наш** штаб паўстання ў цэнтральнай тэлефоннай станцыі, звязаць з ім па тэлефону ўсе заводы, усе палкі, усе пункты ўзброенай барацьбы і т. д.

Гэта ўсё прыкладна, вядома, толькі для **ілюстрацыі** таго, што нельга ў перажываемы момант астацца верным марксізму, астацца верным рэвалюцыі, **не адносячыся да паўстання, як да мастацтва.**

Напісана 26—27 (13—14) верасня 1917 г.

ЗВОДКА НКЗ СССР І НАРКОМСОЎГАСАЎ СССР

аб ходзе сяўбы азімых і зяблевым ворыве на 20 верасня 1937 года

Рэспублікі, краі і вобласці	Пасеяна азімых: Усяго — Тыс. га	Проц. да плана	У т. л. у проц. да плана: Калгасамі	Саўгасамі: НКСоўгасаў	НКЗ СССР	Узарана зябліва: Усяго — Тыс. га	У т. л. у проц. да плана: Проц. да плана	Калгасамі	Саўгасамі: НКСоўгасаў	НКЗ СССР
РСФСР	20527	87	88	73	69	6601	13	13	9	13
Украінская ССР	8615	89	91	81	92	1330	11	11	20	27
Беларуская ССР	925	92	94	42	48	250	15	16	16	17
Азербайджанская ССР	7	1	1	—	—	46	15	15	—	—
Грузінская ССР	9	3	3	—	—	20	8	8	—	—
Армянская ССР	28	24	25	—	—	17	9	9	—	—
Туркменская ССР	4	3	3	—	—	1	1	1	—	—
Казахская ССР	225	51	54	9	24	347	10	10	4	4
Кіргізская ССР	38	17	16	62	73	9	2	2	3	1
Краі, вобл. і аўт. рэспублікі РСФСР										
Азова-Чарнаморскі край	1428	53	51	67	49	521	11	11	8	13
Далёка-Усходні край	9	85	85	—	—	106	21	22	12	8
Заходне-Сібірскі край	547	96	96	101	114	208	6	6	6	6
Краснаярскі край	221	100	100	97	—	52	9	9	5	—
Орджанікідзеўскі край	622	55	55	55	29	148	11	11	8	16
Варонежская вобл.	2016	96	96	90	96	312	9	9	16	13
Усходне-Сібірская вобл.	139	95	95	97	102	11	4	5	4	4
Горкаўская вобл.	691	101	100	108	101	197	20	20	14	12
Заходняя вобласць	948	102	102	107	84	295	16	17	22	14
Іванаўская вобласць	334	103	102	103	91	107	19	20	7	12
Калініская вобласць	504	100	101	100	99	236	20	20	35	14
Кіраўская вобласць	885	104	104	107	103	257	25	26	15	17
Куйбышаўская вобласць	1321	92	93	82	97	327	10	10	8	11
Курская вобласць	1489	99	100	105	97	297	13	13	22	15
Ленінградская вобласць	402	100	101	133	86	167	16	16	22	16
Маскоўская вобласць	1356	101	100	109	91	358	16	15	27	22
Омская вобласць	331	96	98	75	63	95	6	6	7	9
Орэнбургская вобласць	597	99	99	101	77	414	16	17	8	7
Саратаўская вобласць	759	82	82	83	100	220	9	9	7	27
Свердлоўская вобласць	610	101	100	106	79	175	14	14	5	4
Паўночная вобласць	284	99	100	108	—	60	12	12	11	—
Сталінградская вобласць	884	94	94	98	100	480	17	17	17	21
Чэлябінская вобласць	468	96	98	81	97	134	7	7	2	12
Яраслаўская вобласць	287	102	102	100	88	88	14	14	22	18
Татарская АССР	1028	100	100	99	101	387	20	20	6	15
Башкірская АССР	852	99	100	94	88	310	14	14	6	11
Дагестанская АССР	8	4	4	27	29	8	4	4	5	31
Бурат-Мангольская АССР	39	89	89	—	—	5	4	4	—	13
Кабардзіна-Балкарск. АССР	38	47	47	51	—	21	29	33	—	0,2
Калмыцкая АССР	53	77	80	54	94	11	8	10	5	4
Карэльская АССР	14	100	100	—	—	7	19	19	—	—
Комі АССР	17	98	98	—	102	5	13	12	—	—
Крымская АССР	17	3	3	3	—	53	16	18	8	4
Марыйская АССР	190	100	100	—	114	47	22	22	—	36
Мардоўская АССР	325	99	101	90	101	68	9	9	19	5
Немцаў Паволж'я АССР	265	93	93	99	97	179	18	18	13	7
Паўночна-Осецінская АССР	1	3	3	—	—	21	45	46	—	—
Удмурцкая АССР	329	99	100	117	100	119	26	26	11	9
Чачэна-Інгушская АССР	—	—	—	—	—	18	21	22	29	12
Чувашская АССР	221	101	103	—	100	77	24	24	—	42
Якуцкая АССР	2	63	67	—	—	—	—	—	—	—
Вобласці і аўт. рэсп. УССР										
Вінніцкая вобласць	921	87	88	100	100	102	7	7	12	36
Днепрапетроўская вобл.	1775	88	89	73	94	173	8	8	20	20
Данецкая вобласць	811	96	97	95	95	338	23	23	26	18
Кіеўская вобласць	1154	93	95	100	92	150	8	8	23	17
Одэская вобласць	1604	81	82	73	87	95	5	5	8	76
Харкаўская вобл.	1555	97	99	104	94	281	13	13	27	33
Чэрнігаўская вобл.	636	96	96	123	98	165	15	16	21	14
Малдаўская АССР	159	75	75	—	—	26	12	12	—	—
Саюз ССР	30378	82	83	72	67	8621	12	12	10	13
Было на 15/IX—1937 г.	28430	77	78	62	58	6077	9	9	7	8
Было на 20/IX—1936 г.	30867	80	83	69	61	14189	21	22	15	20

Увага. Па калгасах Кіргізскай ССР весткі на 10/IX, па Далёка-Усходняму краю, Усходне-Сібірскай вобласці, Калмыцкай АССР, Мардоўскай і АССР Комі—на 15/IX.

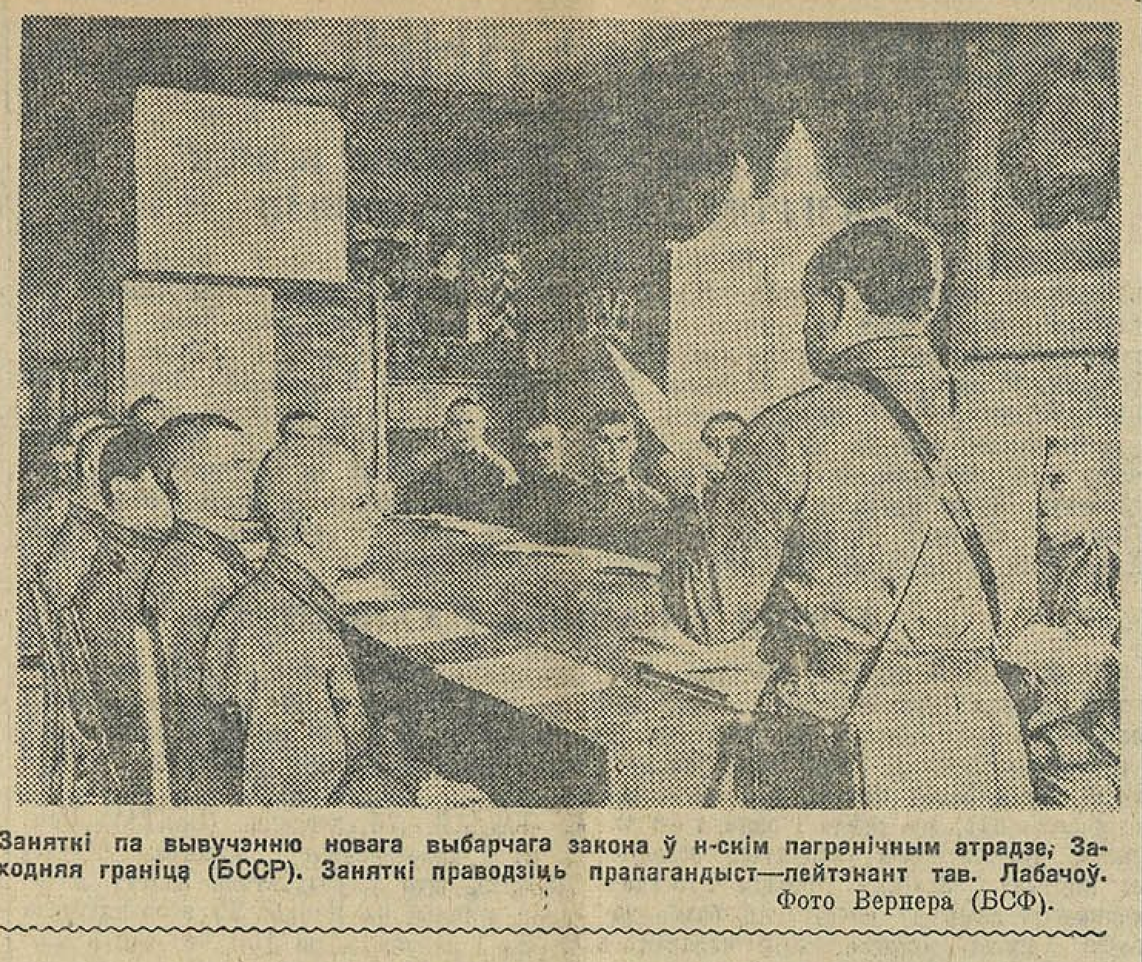

Заняткі па вывучэнню новага выбарчага закона ў н-скім пагранічным атрадзе, Заходняя граніца (БССР). Заняткі праводзіць прапагандыст—лейтэнант тав. Лабачоў.
Фото Вернера (БСФ).

У ДОМЕ НАРОДНАЙ ТВОРЧАСЦІ

Домам народнай творчасці ўжо сабрана значная колькасць экспанатаў для Усебеларускай выстаўкі народнай творчасці, прысвечанай 20-й гадавіне Вялікага Кастрычніка.

Удзельнікі выстаўкі—гэта пераважна мастакі-самавучкі, рабочыя з заводаў і фабрык, калгаснікі, вучнёўская моладзь. Новае, радаснае жыццё ў краіне сацыялізма акрыляе іх жаданнем перадаць свае пачуцці, паказаць навакольнае ў мастацкіх вобразах на палатне, у дзівоснай вышыўцы, у скульптуры, ва ўсіх формах мастацкай творчасці.

Многія з работ гэтых аўтараў, удзельнікаў арганізуемай выстаўкі, пасланы на Усесаюзную выстаўку народнага самадзейнага выяўленчага мастацтва. Наведаўшы гэту выстаўку, вядомы мастак-ордэнаносец А. Герасімаў даў высокую ацэнку цэламу раду работ беларускіх мастакоў-самавучак.

Заслугоўвае ўвагі самавучка-скульптар Паварыч, рабочы-пенсіянер з Нова-Беліцы. Ім прадстаўлены скульптуры «Галава маці» і «Нікалай Остроўскі». Гэтыя работы сведчаць аб вялікіх здольнасцях і магчымасцях іх аўтара.

Па сваёй якасці і выразнасці вызначаюцца пейзажы Максімцава, пейзаж Ліхтаровіча «Новабудоўля». І Максімцаў, і Ліхтаровіч—рабочыя, самавучкі, маюць нямала выдатных карцін.

З Віцебска прыслаў рад экспанатаў т. Дамінскі. Для яго характэрна разнастайная і актуальная тэматыка. Дамінскі адгукаецца на палітычныя падзеі, імкнецца да адлюстравання багатай падзеямі і фактамі рэчаіснасці. «Абарона Мадрыда», «Калгаснікі-стаханаўцы», пейзажы калгаснай заможнай вёскі, новабудоўлі — вось тэмы, якія распрацоўваюцца кісцю маладога мастака.

Графіка шырока прадстаўлена менскімі маладымі мастакамі-самавучкамі Мільчыным, Шварцманам, Сушо. Сярод іх работ вельмі ўдалыя ілюстрацыі да твораў класікаў і сучасныя бытавыя сцэнкі.

Рысункі калгасніка Дзяніскова з Журавіцкага раёна, Г. Гарбара з Даманавіч, барэльефы Л. Сарагаўпа (Менск), мастацкія вышыўкі гомельскай работніцы Самусёнка, кераміка майстраў барысаўскай ганчарнай арцелі і шмат іншых экспанатаў — гэта доказы магутнага росквіту самадзейнага народнага выяўленчага мастацтва.

Сабраныя экспанаты для выстаўкі з'яўляюцца толькі нязначнай часткай таго, што можа і павінна быць сабрана. У самых аддаленых ад цэнтра кутках БССР ёсць нямала таленавітых мастакоў-самавучак, рэзбяроў, вышывальшчыц, керамікаў. Нельга не адзначыць, што Дом народнай творчасці яўна марудзіць з выяўленнем і зборам гэтага багацейшага скарбу народнай мастацкай творчасці, атрымаўшай небывалы росквіт разам з росквітам усёй нашай краіны.

Выяўленне таленавітых самавучак, паказ іх творчасці, дзейсная дапамога ім—пачэсная і неадкладная задача Дома народнай творчасці і нашых мастацкіх арганізацый. У гэтым напрамку арганізуемая выстаўка з'яўляецца выключна важнай і адказнай справай.

Т. ХАДКЕВІЧ.

КРОЎНАЯ СПРАВА КОЖНАГА БОЛЬШЭВІКА

Таварыш Магін — член партарганізацыі гомельскага шклозавода імя Сталіна—састаіць у заводскім гуртку па вывучэнню гісторыі ВКП(б). На запытанне, як-жа ідзе ў гуртку вывучэнне гісторыі партыі, ён адказаў:

— Даходзім да граніцы, гэта значыць да Кастрычніцкай рэвалюцыі, і пачынаем спачатку, а ў гэтым, 1937, годзе вывучэння гісторыі партыі зусім не пачыналі.

Тав. Магін не падазраваў, што гэтай сваёй заявай ён метка ахарактарызаваў становішча партыйнай прапаганды ў Гомельскай партыйнай арганізацыі.

У гэтай буйнейшай у Беларусі партыйнай арганізацыі вялікую для партыі справу партыйнай прапаганды пусцілі на поўны самацёк.

На пасадзе культпропа Гомельскага гаркома КП(б)Б доўгі час арудваў заядлы трацкіст — прэзрэнны вораг народа. Уся яго дзейнасць — гэта быў цэлы клубок шкодніцтва ў справе партыйнай прапаганды. Каб перашкодзіць узбраенню партыйнай арганізацыі ў яе барацьбе з трацкісцкімі, зіноўеўскімі і бухарынскімі шпіёнамі, дыверсантамі і шкоднікамі, гэты вырадак ва ўсёй сетцы партыйнай асветы затрымаў вывучэнне гісторыі партыі на дакастрычніцкім перыядзе. Каб лепш выканаць сваю варожую работу, ён старанна падбіраў кадры прапагандыстаў з сваіх паслядышаў. Сотні членаў і кандыдатаў партыі зусім былі пазбаўлены магчымасці вывучаць гісторыю партыі.

Здавалася-б, што выгнаўшы гэтага ворага з апарата гаркома і некаторых яго паслядышаў з прапагандысцкай работы, Гомельскі гарком павінен быў узяцца па-большэвіцку за выкарчоўванне шкодніцтва на фронце партыйнай прапаганды, за ўзорную яе арганізацыю ў адпаведнасці з патрабаваннямі лютаўска-сакавіцкага пленума ЦК ВКП(б) і ўказанняў таварыша Сталіна. Але... гэтага не здарылася.

Выключную бесклапотнасць і палітычную слепату праяўляе новы культпроп гаркома тав. Гінзбург (заўважым, што ён не такі ўжо «новы», працуе больш пяці месяцаў). Праўда, тав. Гінзбург спасылаецца на тое, што наладзіць партыйную прапаганду яму перашкаджаў былы другі сакратар гаркома, таксама аказаўшыйся ворагам народа. Гэта так. Але ўсё гэта ніяк не апраўдвае бездапаможнасць, нерашучасць тав. Гінзбурга.

Партыя змагаецца супроць сезоннасці ў партыйнай вучобе. У Гомельскай партыйнай арганізацыі сезоннасць, наадварот, культывуецца. Улетку 1937 года дзесяткі гурткоў па вывучэнню гісторыі партыі спынілі свае заняткі. Дом партыйнага актыва амаль спыніў сваю работу. Гурткі, якія пры ім існуюць, таксама былі распушчаны ўлетку «на канікулы».

У гаркоме не ведаюць колькі гурткоў «сядзяць» яшчэ і па сёння на дакастрычніцкім перыядзе гісторыі партыі, а іх — дзесяткі. Нават гурток павышанага тыпу пры Доме партактыва дайшоў толькі «да гадоў рэакцыі». На гэтым-жа перыядзе сядзіць гурток у партарганізацыі «Везувій». Гурток партарганізацыі «Палесдруку» дацягнуў вывучэнне гісторыі партыі толькі да рэвалюцыі 1905 года. Трэба было неадкладна праверыць работу гэтых гурткоў. Гэта не зроблена, і ніхто ў гаркоме не думае зрабіць, кажуць «няма каму правяраць».

Многа гурткоў па вывучэнню гісторыі партыі за летні час зусім распаліся. У гаркоме называюць лічбу ў 10 гурткоў, але іх значна больш. Трэба мець на ўвазе, што ўчот там кульгае на абедзве нагі. Сотні членаў і кандыдатаў партыі, асабліва ў невялікіх па ліку комуністаў арганізацыях, як былі, так і асталіся па-за партыйнай вучобай.

У партыйнай арганізацыі няма ніводнага гуртка па вывучэнню ленінізма. Не здзіўляйцеся, таварыш чытач. Так. Ніводнага гуртка. Быў адзін гурток па вывучэнню твораў класікаў марксізма-ленінізма, ды і той распаўся. І гэта ў Гомельскім гаркоме лічаць нармальным становішчам.

Гарком і яго культпроп тав. Гінзбург маюць прамыя доказы, што ворагі народа, арудваўшыя ў культпропе і наогул у гаркоме, аставілі на прапагандысцкай рабоце тонка замаскаваўшыхся шкоднікаў. Неабходна праверыць увесь склад прапагандыстаў, падабраць і вылучыць новыя кадры, зацвердзіць іх на бюро гаркома. Гэта не робіцца. Ужо прайшло нямала часу, як вылучана атэстацыйная (?!) камісія (чаму атэстацыйная?, што за акадэмічныя выкрутасы?, ці не ясна, што трэба праверыць перш за ўсё палітычны твар прапагандыстаў), якая яшчэ і не думала прыступаць да работы.

Ва многіх партыйных арганізацыях Беларусі ідзе вялікая работа па вылучэнню прапагандыстаў з ліку лепшых правераных большэвікоў, прыцягненню актыва да прапагандысцкай работы, падрыхтоўцы ў спецыяльных школах новых кадраў рабочых-прапагандыстаў. У Гомелі і не прыступалі да гэтай работы. А культпроп тав. Гінзбург непрэстанна скардзіцца на адсутнасць прапагандыстаў.

Пытанне ліквідацыі шкодніцтва на фронце партыйнай прапаганды не ўзнята ў партыйнай арганізацыі на прынцыповую вышыню. Тав. Гінзбург прастадушна заявіў: «Я ў гэтых пытаннях яшчэ як след не разабраўся». Ці не ясна, што гэта бесклапотнасць палітычна шкодная. Такі-ж спакой пануе і ў пярвічных партыйных арганізацыях. Рэдка дзе пытанне партыйнай прапаганды вынесена для абмеркавання на агульныя партыйныя сходы.

Вось малюнак становішча партыйнай прапаганды ў двух буйнейшых прадпрыемствах горада. На шклозаводзе імя Сталіна фармальна з 90 членаў партыйнай арганізацыі не ахопленымі партвучобай лічыцца каля 10 чалавек. На самой-жа справе партыйная прапаганда на заводзе поўнасцю правалена і зараз знаходзіцца ў жудасна запушчаным становішчы.

Гурток па гісторыі партыі паніжанага тыпу існуе больш года. Фармальна ён дайшоў да кастрычніцкага перыяда, але якасць вучобы вельмі і вельмі нізкая. У 1937 годзе гісторыю партыі ў гэтым гуртку амаль зусім не вывучалі, займаліся галоўным чынам бягучай палітыкай. За гэты-ж час змянілася пяць кіраўнікоў гуртка. Сярод іх быў адзін шкоднік, арыштаваны зараз органамі НКВД, а другі — Ганчароў — знят за ідэалізацыю трацкізма. З гэтага можна сабе ўявіць як у гэтым гуртку вывучалі гісторыю партыі. У апошні час гурток зусім спыніў заняткі.

Прыблізна ў такім-жа становішчы знаходзіцца гурток павышанага тыпу. На заводзе некаторы час працаваў другі курс райпартшколы, у выглядзе філіяла райпартшколы. Зараз ён развaліўся. У апошні раз партыйныя заняткі на шклозаводзе праводзіліся так: пасля таго, як гурткі сабраліся, іх склікалі ў адно памяшканне, і сакратар парткома Вальфсон наладзіла голасную чытку твора Леніна «Государство и революция». Гэта-ж самае меркавалі зрабіць і ў наступны раз. Каментарыі не патрэбны.

У не на многа лепшым становішчы знаходзіцца партыйная прапаганда ў другой буйнейшай партыйнай арганізацыі — на заводзе імя Кірава. Гурток па гісторыі партыі павышанага тыпу ўлетку фактычна спыніў на месяц сваю работу. На занятках з 16 чалавек прысутнічае не больш 8. На два гурткі (павышанага і паніжанага тыпу) ёсць зараз адзін прапагандыст. У гуртку паніжанага тыпу ён займаецца чатыры разы ў месяц замест паложаных 6 разоў. Прапагандыстам тут працуе тав. Шпіц. Яго палітычны твар патрабуе дасканалай праверкі, ён мае вымову за блытаныя фармуліроўкі. Трэба сказаць, што блытаніна гэта мае больш чым падазроны характар. З прапагандысцкай работы яго неабходна неадкладна зняць. Становішча партыйнай прапаганды ў гэтых двух партыйных арганізацыях — даволі характэрна для ўсёй Гомельскай партарганізацыі.

Гаркому трэба было-б неадкладна дэтальна абследваць становішча партыйнай прапаганды па шклозаводзе і іншых партыйных арганізацыях, узняць гэтае пытанне на прынцыповую вышыню, узварушыць усю партыйную арганізацыю і навучыць на гэтых адмоўных прыкладах як не трэба займацца партпрапагандай; паставіць і практычна вырашыць пытанне аб распрацоўцы ў кожным гуртку дэталёвых навучальных планаў у адпаведнасці з апублікаванай праграмай; рэарганізаваць работу пропсемінара. Усё гэта трэба зрабіць неадкладна, але культпроп гаркома толькі размахвае рукамі.

Яшчэ ў чэрвені месяцы гарком распрацаваў вельмі добры план работы (ў той самы час, калі гурткі адзін за адным спынялі сваю работу). Многа выдатнага ў ім было адносна арганізацыі партыйнай прапаганды. План гэты астаўся пустой паперкай.

У гарком партыі зараз абраны новыя людзі. Неабходна патрабаваць ад сакратароў гаркома тт. Кургана і Караневіча неадкладна ўзяцца за ліквідацыю шкодніцтва на фронце партыйнай прапаганды, за мабілізацыю ўсёй партыйнай арганізацыі на ўзорную пастаноўку партыйнай прапаганды, на актыўную работу па ўзбраенню кожнага большэвіка гісторыяй нашай партыі, марксізмам-ленінізмам.

РАБІНОВІЧ.

ХОД УБОРКІ ЗЕРНАВЫХ ПА СССР

Паводле вестак Наркамзема СССР, Наркомсоўгасаў і Наркамхарчпрома СССР на 20 верасня па Савецкаму Саюзу скошана 86.559 тысяч га каласавых, што складае 96 проц. да плана. Было на 15 верасня 94 проц.

УССР, Орджонікідзеўскі край, Варонежская, Горкаўская, Заходняя, Іванаўская, Калінінская, Маскоўская, Курская, Орэнбургская і рад іншых абласцей і некаторыя аўтаномныя вобласці і рэспублікі поўнасцю закончылі касавіцу. Па БССР план касавіцы выканан на 99 проц.

Адстаюць з касавіцай зерневых: Далёка-Ўсходні край — 77 проц., Заходне-Сібірскі край — 84, Усходне-Сібірская вобласць — 55, Яраслаўская вобласць—89, Краснаярскі край — 79, Чэлябінская вобласць — 91, Дагестанская АССР—89 проц. да плана.

З скошанага збожжа абалочана 69 проц. БССР адстае з малацьбой — абмалочана толькі 54 проц. скошанага.

Убрана камбайнамі машынатрактарнымі станцыямі ў калгасах 86 проц. да плана. Было на 15 верасня — 83 проц.

ПАЛІТЫЧНЫЯ ДЗЯЛЬЦЫ

Гэтымі днямі Кагановіцкі райком КП(б)Б праводзіў нараду сакратароў парткомаў і парторгаў. На парадку дня стаялі актуальнейшыя пытанні партыйнай работы. І вось, замест сур'ёзнага абмеркавання намечаных пытанняў па сутнасці справы, іх змазалі, а нараду ператварылі ў чарговую «накачку». І не дзіва, за 2 гадзіны райком ухітрыўся абмеркаваць такія пытанні, як выкананне рашэнняў бюро ЦК КП(б)Б аб партпрапагандзе ў менскай арганізацыі, вынікі правездзенага палітдня па раёну, аб ходзе падрыхтоўкі выбараў у Вярхоўны Совет СССР, аб рэалізацыі рашэнняў агульнагарадскога стаханаўскага злёту і падрыхтоўцы да свята дваццатай гадавіны Кастрычніка... Ні па аднаму пытанню не далі магчымасць выступіць каму-небудзь з прысутных.

Такая сістэма правядзення нарад у Кагановіцкім раёне існуе ўжо даўно. Дзяляцкаму падыходу да важнейшых палітычных пытанняў трэба пакласці канец.

ПАРТРАБОТНІК.

Выкарчаваць гняздо шкоднікаў у сістэме Саюзмукі

Ворагі народа—польскія шпіёны, шкоднікі і дыверсанты не мала намаганняў прыклалі для таго, каб сарваць нармальнае забеспячэнне працоўных БССР хлебам і іншымі прадуктамі шырокага спажывання.

Трацкісцка-бухарынскае атрэп'е звіла сабе моцнае гняздо ў беларускім трэсце Саюзмука. Яны нічым не гнушаліся: забівалі рабочых, выводзілі са строю цэхі і прадпрыемствы, засмечвалі муку і крупы адкідамі і металам. У ход пускаліся ўсе сродкі, каб як можна больш падарваць нашу соцыялістычную прамысловасць і выклікаць азлабленне працоўных супроць савецкай улады. На буйнейшых млынах былі пасаджаны «свае» людзі, якія выконвалі «праграму» фашысцкіх наймітаў.

На працягу 1936 года былыя кіраўнікі млына № 4 Гарэлік і Матусевіч сістэматычна, з квартала ў квартал не выконвалі плана перапрацоўкі зярна. Яны сумысля скарацілі тэрмін рамонту і адпушчаныя сродкі не скарысталі. Фактычна рамонт быў праведзен па-шкодніцку. Многія ўчасткі вытворчасці зусім не былі адрамантаваны, галоўкі ўсіх саматасаў пакінулі старыя, зусім нягодныя па сваёй канструкцыі для далейшага скарыстання іх у вытворчасці. Мучныя сіты былі загушчаны, схема рассеваў не перароблена. Усё гэта зніжала прадукцыйнасць мучнога цэха.

Устаноўленая шкодніцкая схема памолу садзейнічала велізарным стратам мукі. За 9 месяцаў 1936-37 года млын недадаў дзяржаве 72 тоны мукі.

Ставячы сабе задачай вывесці са строю крупяны цэх, шкоднікі знарок не рабілі неабходнага рамонту. Пры перапрацоўцы ячменю ў крупе аказалася вялікая колькасць металічнай прымесі розных памераў (цвікі, гайкі, кавалкі жалеза і інш.). Магнітныя апараты былі свядома не ўстаноўлены, каб усякая прымесь магла свабодна папасці ў муку і крупы. Апрача таго, гэта шайка ворагаў ажыццяўляла прамыя дыверсійныя акты: дадаткова падкідалі ў муку рознага роду метал (цвікі, драцяныя канцы, дробныя кавалачкі лістовага жалеза).

Загадчыца лабараторыяй Бобрык утойвала сапраўдны аналіз мукі. Шкоднікі снабжалі вайсковыя часці мукой, заражонай чэрвямі (хрушчом) і прымессю метала. Гарэлік і Матусевіч паставілі сабе мэтай — поўнасцю разбурыць крупацэх завода і вывесці яго са строю.

Калі гэта не ўдалося, яны выбралі новую форму дыверсій, больш наглую па сваіх выніках.

У перыяд дэзінфекцыі завода Гарэлік разам з тэхнікам Васільевым без захоўвання самых элементарных тэхнічных правіл безапаснасці пусціў скрыта, без ўсякага папярэджання, газ хлорапікрын у крупацэх, размешчаны ў адным корпусе з іншымі цэхамі, дзе знаходзіліся ў гэты час рабочыя. Дзякуючы выпадковасці толькі двое рабочых былі лёгка паражаны газам, але магло быць значна горш. Процілажарная ахова ў гэты час адсутнічала, ніякага інвентару не было.

Аб усім гэтым трэст ведаў. Яшчэ вясною, калі праходзілі сходы актыва, паступіла многа сігналаў аб масавым пападанні метала ў муку і крупы на радзе млыноў. Але былыя кіраўнікі трэста Марыненка і Рудзіцэр змазалі гэта.

Па загаду Рудзіцэра быў разабран на полацкім млыне лакамабіль пад відам замены яго электраматорамі. На справе-ж гэта было накіравана на зрыў забеспячэння пагранічнай акругі хлебам. Прыбыўшыя маторы таксама аказаліся нягоднымі, а адзін з іх быў на месцы сапсаван шкоднікамі. Дырэктар млына Вейцкін — у мінулым адзін з лідэраў Бунда — дзейнічаў па шкодніцкіх указаннях Рудзіцэра.

Рудзіцэр прабаваў сарваць забеспячэнне мукой і горада Менска. У ліпені ён выдаў загад аб астаноўцы на месячны рамонт млына № 3, у той час, калі ў гэтым ніякай патрэбы не было.

На складах рэчыцкага млына ўсю зіму затрымлівалі да 2.000 пудоў мукі і наўмысна не вывозілі, пакуль яна не сапсавалася. У гэты-ж час многія раёны адчувалі вялікую патрэбу ў муцэ. На гэтым-жа млыне напярэдадні 1 мая была падрыхтавана шкоднікамі буйная аварыя, пры якой быў забіт рабочы. Рамонт млына быў праведзен нядобраякасна і яго патрэбна зараз зноў спыніць на паўторны рамонт.

Здавалася, што шкодніцтва Рудзіцэра зусім відавочна. Камітэт загатовак пры СНК БССР загадам за подпісам Турэцкага ўрэшце адважыўся зняць яго з работы (якая ліберальнасць да ворагаў!). Але-ж дырэктар трэста Марыненка рашыў усё-ж захаваць шкодніка Рудзіцэра ў сваім апараце і назначае яго намеснікам дырэктара гомельскага крупзавода. Рудзіцэру не спадабалася гэта пасада, і яго спакойна, па «асабістаму жаданню», адпускаюць у распараджэнне Галоўмукі. Зараз ён арудуе ў Іркуцку.

Дырэктар трэста Марыненка перастаўляў кадры шкоднікаў. Перавёўшы Матусевіча ў трэст, ён на млын № 4 пасылае тэхкіраўніком свайго сябра, які таксама аказаўся шкоднікам.

Гэты новы кіраўнік па-шкодніцку правёў рамонт млына ў 1937 годзе. Рэзультаты зараз сказваюцца. Мука першага гатунку — 72-процантная — выходзіць не стандартнай, яна змешваецца з агульнай мукой, таму што паміж лентамі элеватара не зроблена перагародка. Магніты ўстаноўлены няправільна, і ў муку і крупы па-ранейшаму пападае метал.

Марыненка днямі выключан з партыі за ўтойванне соцыяльнага паходжання і службу ў белай арміі. Але-ж пярвічная партарганізацыя зусім абыйшла прамое апякунства і садзейнічанне яго шкоднікам і дыверсантам. Марыненка яшчэ і зараз часта бывае ў трэсце.

Зусім незразумелы паводзіны парторга трэста т. Яскевіча. На яго вачах адбываліся ўсе гэтыя шкодніцкія і дыверсійныя акты.

Ці выпадкова, што Яскевіч ні разу не паставіў на партыйнай групе пытанне аб шкодніцкай дзейнасці ворагаў народа на прадпрыемствах трэста?

З'яўляючыся дырэктарам млына № 4, дзе доўгі час арудвалі ворагі, Яскевіч ніякіх мер не прымае для ліквідацыі вынікаў шкодніцтва. На млыне і зараз ёсць выпадкі засмечанасці круп і мукі металам. Як і раней, тут працягваюцца раскраданні і аблічванні рабочых. Днямі выяўлена кража 70 кілаграмаў мукі кандыдатам партыі памочнікам майстра Барkоўскім.

Бытавыя ўмовы рабочых на даным заводзе выключна дрэнныя. Інтэрнат да гэтага часу не закончан, а людзей усялялі ў халоднае і неабсталяванае памяшканне. Сталовую закрылі. На тэрыторыі завода, дзе жыве 85 проц. рабочых, няма ніводнага магазіна. Дырэктар Яскевіч (ён-жа парторг) чамусьці не лічыць патрэбным заняцца гэтымі справамі.

Факты шкодніцтва маюць месца і на радзе іншых прадпрыемстваў. Полацкі млын з-за адсутнасці электраэнергіі зараз зусім стаіць. Разабраны лакаматыў да гэтага часу не адноўлен. Сюды перакінуты на работу з 4-га млына Баркан і Бобрык, якія працавалі і былі цесна звязаны з дыверсантамі Гарэлікам і Матусевічам.

Гомельскі крупзавод да гэтага часу недабудован. На новым заводзе асталося старое абсталяванне. Сюды ўкладзена каля 1 мільёна рублёў, а прадукцыйнасць яго зусім нязначная. Да-рэчы, кіраваў гэтай будоўляй галоўны інжынер трэста Макарэвіч.

На рэчыцкім млыне паўтараюцца выпадкі адгрузкі мукі з прымессю металаў. На млыне № 3 (Менск) магнітная гаспадарка ў нікудышным становішчы.

Актыўнае падтрыманне і апору мелі ворагі народа ў старшыні ЦП саюза мукамольнай прамысловасці т. Цялавай. Пасля зняцця Гарэліка з работы ён падае заяву ў ЦП саюза аб няправільным звальненні. Тав. Цялава склікае 8 жніўня тэрміновае паседжанне прэзідыума і выносіць пастанову, у якой абвяргаюцца катэгарычна ўсе абвінавачанні супроць Гарэліка (ён таксама з'яўляўся членам прэзідыума). Тут-жа пішацца, што завод працаваў добра, нават быў прэміраван і т. д. Прэзідыум патрабуе ад трэста скасаваць свой загад і аднавіць Гарэліка на рабоце.

Дадамо, што Цялава была ўвесь час звязана з ворагамі народа, якія арудвалі на млыне № 4.

Гэта адно падкрэслівае ўжо, як Цялава змагалася і ўзначальвала барацьбу прафсаюзных мас з ворагамі народа.

За 1936-37 год на прадпрыемствах мукамольнай прамысловасці было некалькі смяротных выпадкаў, рад буйных аварый. У ЦП саюза паступала не мала скарг пра бясчынствы на млынах і шкодніцкую пастаноўку аховы працы, пра дрэнныя бытавыя ўмовы, аблічэнні ў зарплаце рабочых і інш. Але-ж Цялава прыкідвалася глухой да гэтых сігналаў.

Стаханаўскі рух у мукамольнай прамысловасці зусім занепаў. У сістэме трэста Саюзмукі класава-варожыя элементы прадаўжаюць дагэтуль разбураць прадпрыемствы, зрываць забеспячэнне насельніцтва важнейшымі прадуктамі харчавання. Пара выкарчаваць гэта гняздо шкоднікаў, ліквідаваць вынікі іх подлай дзейнасці.

І. ТУРЭЦКІ.

300 АГІТАТАРАЎ ВЫБАРЧАГА ЗАКОНА

Віцебск рыхтуецца да выбараў у Вярхоўны Совет СССР. Горад разбіт на 74 выбарчыя ўчасткі. Для правядзення растлумачальнай і арганізацыйнай работы па выбарчых участках вылучана 300 чалавек, сярод якіх 105 дэлегатаў горсовета. Для гэтых людзей арганізаван двухдзённы семінар з адрывам ад вытворчасці. У праграме семінара — вывучэнне даклада таварыша Сталіна на Надзвычайным VIII Усесаюзным з'ездзе Советаў, Палажэння аб выбарах і пытанні арганізацыйнай работы. Апрача таго, да выбарчых участкаў прымацаваны прамысловыя прадпрыемствы, якія вылучаюць на гэту работу 700 агітатараў. Намечана арганізаваць агітфургон для правядзення растлумачальнай работы і раздачы літаратуры насельніцтву.

У гуртках і школах працоўныя горада з выключнай зацікаўленасцю вывучаюць выбарчы закон. Добра арганізавана гэта работа ў большасці служб віцебскага чыгуначнага вузла, на фабрыцы «Профінтэрн».

Але на радзе прадпрыемстваў («Сцяг індустрыялізацыі», фабрыка імя Кагановіча) заўважаюцца фармальныя адносіны да гэтай важнейшай работы. Замест арганізацыі глыбокага вывучэння закона тут абмежаваліся правядзеннем гутарак у час абедзеных перапынкаў.

Буйнейшым недахопам трэба лічыць і тое, што гарадскі камітэт партыі і партыйныя камітэты прадпрыемстваў да гэтага часу нічога не зрабілі для арганізацыі дапамогі вясковым арганізацыям Віцебскага раёна ў растлумачэнні выбарчага закона сярод калгасных мас.

СКЛАДАЮЦЬ СПІСКІ ВЫБАРШЧЫКАЎ

БАРЫСАЎ. Райвыканкомам і горсоветам намечана стварыць 90 выбарчых участкаў, у тым ліку 25 у горадзе і 65 па сельсоветах. Пры разбіўцы тэрыторыі раёна па ўчасткі ўлічвалася колькасць жыхароў у паселішчах, іх аддаленасць ад цэнтра ўчастка, шляхі зносін. У буйнейшых сельсоветах створаны па 4 выбарчыя ўчасткі. Гарадская бальніца і раддзільны дом выдзелены ў асобны выбарчы ўчастак.

Горсовет і сельсоветы прыступілі да складання спіскаў выбаршчыкаў.

На буйнейшых прадпрыемствах горада парткабінетамі праведзены трохдзённыя курсы агітатараў для растлумачэння працоўным Палажэння аб выбарах. Праслухалі курсы 220 чал.

На прадпрыемствах горада, у квартокомах, калгасах працуюць дзесяткі гурткоў па вывучэнню Палажэння.

Н. ГЛУХ.

У НАРКАМАЦЕ ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ

I. НОТА КІТАЙСКАГА ПАСОЛЬСТВА

25 верасня г.г. пасольства кітайскай рэспублікі накіравала Народнаму Камісарыяту Замежных Спраў наступную ноту:

«Кітайскае пасольства мае гонар звярнуць увагу Народнага Камісарыята Замежных Спраў Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік на паветраную бамбардыроўку мірнага насельніцтва, бежанцаў, санітарных атрадаў і атрадаў Чырвонага Крыжа і культурных устаноў, утвараемую японскім агрэсарам без абмежавання і без разбору ў раёнах, якія далёка адстаяць ад арэны баёў.

З часу аднаўлення японскага ўрывання летам гэтага года, японцы, у парушэнне міжнароднага права і маралі, наўмысля імкнуцца ажыццявіць на практыцы варварскую дактрыну таталітарнай вайны. Разбурэнне Нанькайскага універсітэта ў Цяньцзіне — установы, вядомай сваімі ўкладамі ў навуку, ілюструе вайну Японіі супроць кітайскай культуры. Бамбардыроўка бежанцаў, якія чакаюць паяздоў на паўднёвай станцыі Шанхая, паказвае, як мала лічыцца Японія з нявіннымі безабароннымі жанчынамі і дзецьмі. У прыватнасці, за апошнія некалькі дзён моцныя бамбардыроўкі Кантона разбурылі цэлыя кварталы, населеныя мірнымі працаўнікамі, забіваючы тысячы людзей. У Нанкіне — сталіцы — японскія бамбардыроўшчыкі імкнуцца ў сваіх налётах, паўтараемых з дня на дзень, да такога-ж бязлітаснага разбурэння. Японскае камандванне патрабавала нават эвакуацыі замежных пасольстваў і місій, каб Японія магла ажыццявіць сваю мэту поўнага знішчэння сталіцы Кітая.

Падобныя акты варварства з усёй яснасцю забараняюцца кодэксам міжнародных законаў аб вайне, на стварэнне якога цывілізацыя аддала шмат намаганняў.

Свет сёння надта цесна пераплецен, каб быць раздзеленым на ўяўляемыя часткі. Тое, што зараз адбываецца на Далёкім Усходзе, можа заўтра здарыцца ў любой іншай частцы свету, бо японская вайна, так, як яе вядзе японская ваеншчына, з'яўляецца не толькі вайной супроць Кітая, але і вайной супроць самой цывілізацыі. Калі чалавецтва пройдзе без пратэсту міма такіх варварскіх дзеянняў, то ад гэтага пацерпіць усё чалавецтва.

Таму кітайскае пасольства мае гонар, згодна інструкцый урада Кітайскай рэспублікі, звярнуць увагу совецкага ўрада на сур'ёзныя вынікі, якія выцякаюць з варварскага характару японскіх ваенных дзеянняў у Кітаі і закранаюць усё чалавецтва, і просіць, каб совецкі ўрад прыняў такія меры, якія-б садзейнічалі хуткаму спыненню падобных некультурных і бесчалавечных дзеянняў».

II. НОТА ПАЎПРЭДА СССР У ЯПОНІІ

ТАВ. СЛАВУЦКАГА МІНІСТРУ ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ ЯПОНІІ п. ХІРОТА

26 верасня г.г. паўнамочны прадстаўнік СССР у Японіі тав. М. М. Славуцкі, па даручэнню ўрада СССР, паслаў міністру замежных спраў у Японіі п. Хірота наступную ноту:

«Пан міністр,

19 верасня г.г. в.аб. генконсула СССР у Шанхаі п. Сіманскі атрымаў ад камандуючага 3-й эскадрай японскага флота адмірала Хасегава паведамленне аб намеры японскіх ваенна-морскіх і паветраных сіл падвергнуць, пачынаючы з поўдня 21 верасня, бамбардыроўцы з паветра і іншым ваенным мерам г. Нанкін і яго ваколіцы і прапанову, у сувязі з гэтым, паслу СССР у Кітаі п. Багамолаву сумесна з усім персаналам пасольства і совецкімі грамадзянамі, якія жывуць у Нанкіне, выехаць з Нанкіна ў раёны большай бяспечнасці.

Неадкладна пасля атрымання гэтага паведамлення в. аб. генконсула СССР у Шанхаі п. Сіманскі, па даручэнню пасла СССР у Кітаі п. Багамолава, заявіў генконсулу Японіі ў Шанхаі п. Окамото пратэст супроць мяркуемых незаконных дзеянняў японскіх ваенна-паветраных сіл, паведаміў, што пасольства СССР з усім сваім складам астаецца ў Нанкіне, і папярэдзіў, што ўрад СССР ускладае на ўрад Японіі ўсю адказнасць за вынікі, якія маглі-б адбыцца для пасольства СССР у Нанкіне і совецкіх грамадзян ад незаконных дзеянняў японскіх ваенна-паветраных сіл. [illegible]

[illegible]

атташэ СССР у Японіі п. Кавалёва, што, нібыта, з 22 верасня пачнуцца палёты над Нанкінам кітайскіх самалётаў з японскімі апазнавальнымі знакамі.

23 г. м. японскі консул у Шанхаі п. Вакацукі паведаміў генконсульства СССР, нібыта мяркуецца бамбардыроўка совецкага пасольства ў Нанкіне кітайскімі самалётамі, замаскіраванымі пад японскія самалёты.

Шматразовыя бамбардыроўкі Нанкіна японскай авіяцыяй, прывёўшыя да вялікай колькасці чалавечых ахвяр сярод мірнага насельніцтва і да разбурэння раду будынкаў і пабудаванняў, не маючых ніякага ваеннага значэння, прымушаюць апасацца, што працяг гэтых бамбардыровак пагражае таксама пасольству СССР, жыццю пасла і яго супрацоўнікаў, а таксама маемасці пасольства СССР. Совецкі ўрад мае тым большую падставу апасацца падобных вынікаў ад прадпрымаемых японскімі ваеннымі сіламі мерапрыемстваў, што, як вядома, японскімі ваеннымі ўладамі ўжо былі створаны для генконсульстваў СССР у Цяньцзіне і Шанхаі і для консульства СССР у Калгане немагчымыя ўмовы для нармальнага выканання ўскладзеных на іх функцый.

Лічачы незаконнымі і пярэчачымі агульнапрызнаным прынцыпам міжнароднага права дзеянні японскіх ваенных улад у адносінах Нанкіна і прад'ўленае імі незаконнае патрабаванне аб эвакуацыі [illegible]

Прыміце і т. д.»

ПІСЬМО КОМПАРТЫІ ФРАНЦЫІ ШОТАНУ

ПАРЫЖ, 24 верасня. (БЕЛТА). [illegible]

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ У КІТАІ

НОВАЯ ПЕРАМОГА КІТАЙСКІХ ВОЙСК РАЗГРОМ 5 ЯПОНСКАЙ ДЫВІЗІІ

ШАНХАЙ, 25 верасня. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва Сентрал Н'юс, кітайскія войскі атрымалі буйную перамогу ў раёне Лінцю і Хуньюаня (паўночна-ўсходняя частка правінцыі Шаньсі). Новапрыбыўшыя часці восьмай арміі пад камандаваннем Чжу-дэ і кавалерыйскія часці пад камандаваннем Ма Чан-шаня зацягнулі часці пятай дывізіі Сакагакі і брыгады Сакурай у горны раён паміж Хуньюанем, Гуанлінам і Лінцю і знішчылі. Паводле кітайскіх паведамленняў, японцы страцілі тры тысячы чалавек забітымі. Акрамя таго, было ўзята ў палон дзве тысячы чалавек і захвачана шмат трафеяў. Гэтай буйнейшай перамозе кітайскіх войск тут прыдаюць вялікае значэнне, бо яна прыпыніла далейшае прасоўванне японцаў на поўдзень і ліквідавала пагрозу акружэння левага фланга кітайскіх войск у сектары Бэйпін-Ханькоўскай чыгункі.

БОЙНЯ У НАНКІНЕ І ХАНЬКОУ

ШАНХАЙ, 26 верасня. (БЕЛТА). Агенцтва Сентрал Н'юс паведамляе, што пры бамбардыроўцы Ханькоу японскія самалёты бамбардыравалі таксама Ханьян і Учан. Адна бомба папала ў лагер кітайскіх бежанцаў, дзе забіта і ранена 60 чалавек. Другая бомба ўзарвалася недалёка ад шпіталя. Згодна апошнім весткам, колькасць ахвяр ад паветранай бамбардыроўкі Ханькоу дасягае 800 чалавек, з якіх 200 забіта.

У 9 гадзін раніцы 25 верасня 29 японскіх самалётаў на працягу $1^1/_2$ гадзіны бамбардыравалі Нанкін. Самалёты былі абстраляны зенітнай артылерыяй. Бамбардыроўцы падвергласа найбольш густа населеная паўднёвая частка горада.

У газеце «Дагунбао» апублікавана афіцыяльнае паведамленне, у якім указваецца, што ў часе налёту японскай авіяцыі на Нанкін кітайскай зенітнай артылерыяй былі збіты 4 японскія самалёты.

***

ЛОНДАН, 25 верасня. (БЕЛТА). Нанкінскі карэспандэнт агенцтва Рэйтэр указвае, што ў рэзультаце налёту японскай авіяцыі на Нанкін 25 верасня было забіта і ранена звыш 100 чалавек з мірнага насельніцтва горада. Выведзены са строю вадаправодная і сілавая станцыі. Невялікія пашкоджанні прычынены таксама больніцы Чырвонага Крыжа. Адна бомба папала ў будынак галоўнай рэдакцыі Сентрал Н'юс. Будынак значна пашкоджан. Тры супрацоўнікі ранены. У цэнтры горада разбураны тры кварталы.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ЯПОНСКАГА КАМАНДВАННЯ

ТОКІО, 25 верасня. (БЕЛТА). У паведамленні камандвання японскіх войск у Паўночным Кітаі сцвярджаецца, што японскія войскі 24 верасня ў 13 гадзін завяршылі акупацыю Баодына (сталіца правінцыі Хэбей). Ваеннае міністэрства па гэтаму поваду апублікавала шырокае паведамленне, у якім гаворыцца, што захват Баодына—вялікая перамога японскіх войск. Ваеннае міністэрства мяркуе, што Баодын будзе буйнай базай для японскіх ваенных аперацый на поўдзень ад горада і што прабыванне японскіх войск у Баодыне дазволіць аказаць вялікі націск на кітайскія войскі ў правінцыях Шаньсі і Шаньдун.

ТОКІО, 25 верасня. (БЕЛТА). Афіцыяльна паведамляецца, што японскія войскі вечарам 24 верасня занялі вялікую станцыю Цанчжоу на Цяньцзінь-Пукоўскай чыгунцы.

Газета «Ніці-ніці» піша, што ў сувязі з узяццем Баодына і Цанчжоу ў бліжэйшым будучым мяркуецца стварыць «адзін мясцовы орган самакіраўніцтва», які-б абслугоўваў усе раёны Паўночнага Кітая, ужо занятыя японскімі войскамі, уключаючы Бэйпін і Цяньцзінь. Адначасова будуць паскораны мерапрыемствы па ўключэнню Паўночнага Кітая ў валютную сістэму японскага банка.

БАІ Ў ШАНХАЙСКІМ РАЁНЕ

ШАНХАЙ, 25 верасня (БЕЛТА). Баі вакол Лодзяня не спыняюцца.

Згодна вестак кітайскага штаба, наступленне японскіх часцей у гэтым раёне адбіта. Абодвы бакі панеслі вялікія страты. Японцы страцілі каля тысячы чалавек.

Згодна заявы прадстаўніка японскага камандвання, у Баошане ад халеры памерла 200 японскіх салдат.

Згодна паведамлення агенцтва Сентраль Ньюс, за апошнія 4 дні ў раёне Янцзыпу і ў розных пунктах удоўж ракі Янцзы высадзілася каля 18 тысяч японскіх салдат.

ПАДРЫХТОЎКА АНТЫСОВЕЦКАЙ ПРАВАКАЦЫІ Ў КІТАІ

ШАНХАЙ, 26 верасня. (БЕЛТА). Японскае камандаванне зноў рыхтуе антысовецкую правакацыю ў Нанкіне. 23 верасня часова выконваючы абавязкі японскага генеральнага консула ў Шанхаі праз сакратара генконсульства СССР у Шанхаі тав. Канстанцінава прасіў паведаміць паўпрэда СССР у Нанкіне аб тым, што, згодна «маючымся ў японцаў дакладным весткам», кітайцы перафарбоўваюць свае самалёты пад японскія, спецыяльна для бамбардыроўкі совецкага паўпрэдства ў Нанкіне, каб уцягнуць гэтым СССР у «канфлікт».

Трэба адзначыць, што гэта заява была зроблена праз дзень пасля афіцыяльнага адказу-пратэсту ад імя совецкага паўпрэда на папярэджанне Хасегава аб бамбардыроўцы Нанкіна. У гэтым адказе было афіцыяльна заяўлена, што пасольства СССР астаецца ў Нанкіне, і было зроблена папярэджанне, што адказнасць за ўсе вынікі бамбардыроўкі кладзецца на японскі ўрад. 25 верасня выконваючы абавязкі генконсула СССР у Шанхаі тав. Сіманскі зрабіў паўторную заяву японскаму генконсулу Окамото, у якой указаў, што совецкі ўрад лічыць версію аб намеры кітайскіх самалётаў бамбардыраваць паўпрэдства СССР у Нанкіне чысцейшай правакацыяй, якая выяўляе намер адпаведных японскіх ваенных улад наўмысля бамбардыраваць паўпрэдства СССР і скрыцца ад адказнасці шляхам стварэння версіі аб «перафарбаваным самалёце». Японскаму консульству было зноў пацверджана, што ў выпадку бамбардыроўкі паўпрэдства, незалежна ад таго, будзе яна наўмыснай ці «выпадковай», адказнасць цалкам ляжа на японскі ўрад.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ (арагонскі) ФРОНТ

Згодна паведамлення іспанскага міністэрства абароны ад 25 верасня, рэспубліканскія войскі праводзяць аперацыі ў Верхняй Арагоніі, на поўдзень ад ракі Баса і, прадаўжаючы наступленне, занялі Орна дэ Гальего, Міралор дэль Абеуло і Чорміта дэ Санта Агуэда, размешчаныя на правым беразе ракі Гальего. Захоплена шмат палонных. У сектары Біскас рэспубліканскія войскі занялі Бетэс і Лакаса Форэсталь.

Рэспубліканская авіяцыя бамбардыравала 24 верасня лінію чыгункі з Сабіньяніго ў Уэска, пазіцыі мяцежнікаў каля Уэскі, а таксама прамысловыя пабудовы ў гэтай зоне.

У сектары Тэруэля рэспубліканскія войскі дасягнулі вёскі Карбатон.

ПАЎНОЧНЫ ФРОНТ

Як паведамляе агенцтва Гавас, мяцежнікі накіравалі ў Лос Молінос і Бенсуа, у сектары Льянес, велізарную колькасць артылерыі і самалётаў. У часе яраснага бою, які адбываўся раніцою 24 верасня, рэспубліканскія войскі, падпусціўшы мяцежнікаў блізка да сваіх пазіцый, адкрылі затым па непрыяцелю ўраганны агонь. Мяцежнікі прымушаны былі адступіць, пакінуўшы на полі бою шмат трупаў. У часе атакі мяцежнікаў фашысцкія знішчальнікі праяўлялі асаблівую актыўнасць, лятаючы брыючым палётам над рэспубліканскімі акопамі. Рэспубліканскі лётчык Селестыно Антуна, які прыляцеў на дапамогу сваёй часці, збіў трохматорны фашысцкі самалёт. Экіпаж фашысцкага самалёта загінуў.

Ва ўсходнім сектары гэтага фронта прадаўжаецца націск мяцежнікаў, якія пасля 11-й атакі занялі ўзвышша Бенсуа. Фашысцкая авіяцыя чатыры разы бамбардыравала рэспубліканскія пазіцыі. (БЕЛТА).

АРЫШТЫ ФАШЫСЦКІХ ШПІЁНАЎ У МАДРЫДЗЕ

ПАРЫЖ, 25 верасня. (БЕЛТА). У афіцыяльным паведамленні аб праведзеных у апошні час у Мадрыдзе арыштах контррэволюцыянераў і шпіёнаў указваецца, што ў ліку арыштаваных фігуруюць кіраўнікі фашысцкай арганізацыі чылієц Мануэль Асенсіо Сурыя, служачы аргентынскага пасольства Арагай, а таксама іспанец Луіс Эскудэра Арыяс, лейтэнант артылерыі. Згодна заявы аднаго з абвінавачваемых, у Мадрыдзе існавала 17 падпольных фашысцкіх груп, кожная ў складзе 300 чалавек. Гэтыя групы дзяліліся на секцыі і фалангі. Арганізацыя была добра законспіравана і мела ячэйкі ў пасольствах і цэнтральных установах.

Згодна паведамлення агенцтва Гавас, спецыяльнымі органамі міністэрства абароны арыштавана 160 чалавек членаў фашысцкай арганізацыі. У складзе гэтай арганізацыі меліся спецыяльныя групы па шпіянажу, а таксама ваенныя атрады, якія павінны былі пачаць сваю дзейнасць пасля заняцця мяцежнікамі Мадрыда. Адна з гэтых арганізацый пад назвай «Белая фаланга» мела ў якасці сваіх кіраўнікоў двух мяцежнікаў, якія хаваліся ў чылійскім пасольстве, дзе, як паведамляюць, знаходзіўся галоўны штаб арганізацыі.

Мадрыдская паліцыя арыштавала 19 чалавек, на кватэрах якіх знойдзена золата, вялікія сумы грошай і каштоўнасці.

СУСТРЭЧА ГІТЛЕРА З МУСАЛІНІ

БЕРЛІН, 26 верасня. (БЕЛТА). Учора ў Мюнхене галава італьянскага ўрада Мусаліні нанёс афіцыяльны візіт Гітлеру. Гутарка Мусаліні з Гітлерам цягнулася больш гадзіны.

Учора-ж у Мюнхене адбылася другая афіцыяльная сустрэча Мусаліні з Гітлерам. Вечарам Мусаліні і суправаджаючыя яго фашысцкія чыноўнікі, а таксама Гітлер выехалі з Мюнхена на поўнач Германіі, дзе адбываюцца вялікія асеннія манеўры германскай арміі.

ПАЛЁТ тт. ГРОМАВА, ЮМАШОВА І ДАНІЛІНА ПРЫЗНАН СУСВЕТНЫМ РЭКОРДАМ

Цэнтральны аэраклуб СССР імя А. В. Косарава атрымаў паведамленне ад прэзідыума Міжнароднай авіяцыйнай федэрацыі (ФАІ) аб прызнанні беспасадачнага палёту герояў Совецкага Саюза тт. Громава, Юмашова і Даніліна на самалёце «АНТ-25-1» па маршруту Масква—Паўночны полюс—Сан-Джасінто (10.148 клм.) сусветным і міжнародным рэкордамі дальнасці палёту па прамой (клас «С»).

Для рэгістрацыі рэкорду па ломанай лініі Міжнародная авіяцыйная федэрацыя запрасіла ў Цэнтральнага аэраклуба СССР дадатковыя матэрыялы.

(БЕЛТА).

РАСТЛУМАЧЭННЕ КАМІТЭТА ЎСЕСАЮЗНАЙ С.-Г. ВЫСТАЎКІ І НАРКАМЗЕМА СССР

У радзе месц натуральныя экспанаты, адабраныя ў калгасах для паказу на Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы, захоўваюцца нядбайна, не па ўстаноўленых правілах. Ёсць выпадкі псавання іх і гібелі.

У сувязі з гэтым, а таксама ў сувязі з паступіўшымі запытаннямі аб тым, дзе захоўваць экспанаты, Камітэт Усесаюзнай Сельскагаспадарчай Выстаўкі і Наркамзем СССР разаслалі па месцы спецыяльнае растлумачэнне.

Натуральныя экспанаты для паказу на Ўсесаюзнай Сельскагаспадарчай Выстаўцы павінна адбірацца ў 3-х камплектах. Захоўвацца яны павінны непасрэдна ў гаспадарках, у якіх яны адабраны, пад адказнасцю кіраўнікоў гаспадарак (старшынь калгасаў, дырэктароў соўгасаў) і пад пастаянным наглядам вылучаных ад райза ці МТС спецыялістаў. Усе ўказаныя асобы ў выпадку гібелі ці псавання экспанатаў нясуць за гэта адказнасць па існуючых законах.

Побач з гэтым, у залежнасці ад мясцовых умоў і практычнай мэтазгоднасці, пры якой найлепшым чынам забяспечваецца захаванасць экспанатаў, асабліва тых, што хутка псуюцца, дапускаецца арганізацыя захоўвання ўсіх экспанатаў у цэнтралізаваных хавальніках (у рэспубліканскіх, краявых, абласных ці раённых цэнтрах). Дапускаецца таксама раздзеленае захоўванне экспанатаў: аднаго камплекта ў цэнтралізаваным хавальніку і двух камплектаў у гаспадарцы, дзе экспанаты адабраны.

Адказны рэдактар Д. В. ЮРКОЎ.

БЕЛДЗЯРЖДРАМТЭАТР 27 верасня. АПОШНІЯ.

ПАТРЭБНЫ ... ПРЫБЫРАЛЬШЧЫЦЫ, РАБОТНІКІ ВЕШАЛКІ.

БЕЛАРУСКАЯ РЭСПУБЛІКАНСКАЯ КАНТОРА „САЮЗУЦІЛЬ“. ВЯДЗЕ ЗАГАТОЎКУ УЦІЛЬСЫРАВІНЫ: РЫЗЁ, МАКУЛАТУРА, ГУМОВЫ АБУТАК, КОСЦЬ, ПУХ-ПЯРО, ШЧАЦІНА, КОНСКІ ВОЛАС, РОГ-СЫРАВІНА, КАРОТКАЕ ВАЛАКНО, ЛОМ КАЛЯРОВЫХ МЕТАЛАЎ І ІНШЫЯ ВІДЫ. ЗАГАТОЎКА ВЯДЗЕЦЦА праз зборшчыкаў, фургоншчыкаў, агентаў і парні ...

„САЮЗУЦІЛЬ“ КУПЛЯЕ ЎЦІЛЬСЫРАВІНУ ДЛЯ ФАБРЫК І ЗАВОДАЎ.

Пры здачы ўцільсыравіны ПАТРАБУЙЦЕ ПРЭЙСКУРАНТ ЦЭН ... ЗАХОЎВАЙЦЕ ВАШ ХАТНІ УЦІЛЬ І ПРАДАВАЙЦЕ ЯГО САЮЗУЦІЛЮ. ВА ЎСІХ ГАРАДАХ І Ў РАЁННЫХ ЦЭНТРАХ САЮЗУЦІЛЬ МАЕ СВАЕ ЗАГАТОЎЧЫЯ КАНТОРЫ.

БЕЛАРУСКАЯ РЭСПУБЛІКАНСКАЯ КАНТОРА «САЮЗУЦІЛЬ».

ПАМЯТАЙЦЕ! УЦІЛЬ—КАШТОЎНАЯ СЫРАВІНА І ЯНА НЕАБХОДНА ЎСІМ ГАЛІНАМ ПРАМЫСЛОВАСЦІ.

КНІЖНЫЯ МАГАЗІНЫ І КІЁСКІ «КОГІЗ'а» ПАКУПАЮЦЬ ПАТРЫМАНЫЯ СТАБІЛЬНЫЯ ПАДРУЧНІКІ ... ПРАДАВАЙЦЕ НЕПАТРЭБНЫЯ ВАМ ПАДРУЧНІКІ.

ДА ВЕДАМА ВУЧНЯЎ І БАЦЬКОЎ ...

РЫХТУЙЦЕСЯ ДА 1-Й УСЕБЕЛАРУСКАЙ ВЫСТАЎКІ НАРОДНАЙ ТВОРЧАСЦІ. У КАСТРЫЧНІКУ 1937 г. АДКРЫВАЕЦЦА Ў г. МЕНСКУ 1-Я ЎСЕБЕЛАРУСКАЯ ВЫСТАЎКА народнай творчасці, ПРЫСВЕЧАНАЯ 20-ГОДДЗЮ ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВОЛЮЦЫІ ... ЛЕПШЫЯ РАБОТЫ НА ВЫСТАЎЦЫ БУДУЦЬ ПРЭМІРАВАНЫ. ... Выставачны камітэт 1-й ўсебеларускай выстаўкі народнай творчасці.

РАМОНТНЫЯ МАЙСТЭРНІ ГОРСОВЕТА ... ВЫРАБЛЯЮЦЬ: гідранты, задвіжкі, „Пудло“, вінцелі, станочныя цэскі ... ПРЫМАЮЦЦА ЗАКАЗЫ: на КУЗНЕЧНЫЯ, СЛЯСАРНЫЯ, ТАКАРНА-МЕХАНІЧНЫЯ РАБОТЫ ... РАБОТА ВЫКОНВАЕЦЦА ТЭРМІНОВА.

ІНСТЫТУТ МАСАВАГА ЗАВОЧНАГА НАВУЧАННЯ ПАРТАКТЫВА пры ЦК КП(б)Б пачынае ў КАСТРЫЧНІКУ 1937 г. РЭГУЛЯРНУЮ ПЕРАДАЧУ ЛЕКЦЫЙ ПАРТВУЧОБЫ ПА РАДЫЁ. На працягу 1937—38 навучальнага года будуць перадавацца па радыё НАСТУПНЫЯ ЦЫКЛЫ РАДЫЁЛЕКЦЫЙ: 1. Па гісторыі ВКП(б). 2. Па курсу ленінізма. ... ДЫРЭКЦЫЯ ІНСТЫТУТА.

... 2-я ЎСЕБЕЛАРУСКАЯ АЛІМПІЯДА НАРОДНАЙ МАСТАЦКАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ, ПРЫСВЕЧАНАЯ 20-ГОДДЗЮ ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВОЛЮЦЫІ. ... РЫХТУЙЦЕСЯ ДА АЛІМПІЯДЫ.

ДА ВЕДАМА СПАЖЫЎЦОЎ ВЕТЭРЫНАРНЫХ І ЗААТЭХНІЧНЫХ ТАВАРАЎ. БЕЛКАНТОРА „ВЕТСНАБЗБЫТ“ ... ЗАЯВАК АБ ПАТРЭБНАСЦІ Ў ВЕТЗААТЭХНІЧНЫХ ТАВАРАХ НА 1938 год. ... БЕЛВЕТСНАБЗБЫТ.